

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istovrstni oglasili
maloglasili po 150
in 20 večjih oglasili
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem oglasili
naročilu popust
Izide ob 4 jutraj
razen pondeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Politika g. Korošca

Zagrebski »Obzor« je priobčil dolg uvodnik o politiki dr. Korošca. Čeprav poznamo »Obzor« kot najbolj resen hrvatski list, ki si je več ko enkrat upal iti svojo pot, vendar ni smo pričakovali niti od njega, da bi se upal nastopiti proti diktatu Vlaške ulice in napisati o politiki dr. Korošca objektivno sodbo.

In vendar bi tako sodbo lahko in s pravico napisal »Obzor«, če bi tudi samo površno pogledal v slovensko in hrvatsko zgodovino zadnjih let. Zakaj ni g. Korošec politik šele od danes in ni njegova politika šele plod zadnjih dni, temveč je bila nasprotno dobro znana že vse desetletje pred vojno in med Slovenci ravno tako ko med Hrvati. Vedno, kadar je šlo za skupen nastop Slovencev in Hrvatov, je bil dr. Korošec v prvih vrstah in o tem glasno pričajo seje dunajskega parlamenta in avstrijskih delegacij. Naravnost dokumentarno pa govorita o jugoslovanski politiki dr. Korošca majniška deklaracija in ustanovitve Narodnega Veča v Zagrebu. Ko hrvatski voditelji in med njimi tudi današnji voditelj KDK o Narodnem Veču in majniški deklaraciji še slišati niso hoteli, je dr. Korošec obe misli že praktično izvajal v Sloveniji. Vse to so notorična dejstva, ki jih nihče ne more zanikati in pred katerim čisto izgine nelep in vseskozi prazen očitek »Obzora«, da bi hotel dr. Korošec biti v sporu med Srbi in Hrvati »tertius gaudens«.

Tak očitek tudi ne napisati samo človek, ki slovenske duše sploh ne pozna. Nikdar še ni nobenemu Slovincu prišlo na misel, da bi se iz egoističnih vzrokov veselil spora med Srbi in Hrvati. Nasprotno je nam bilo vselej težko pri srcu, ko smo videli ta nesrečni spor. Mi, ki stojimo ob skrajni državni meji in ki smo najbolj zapadna slovenska veja, vemo najbolje za posledice tega nesrečnega spora. Zato bi ga z vsemi sredstvi hoteli preprečiti, ker vemo, da je tudi v našo škodo.

Ali naša sila je preslaba, da bi ga mogli odpraviti, če ni povsod dobre volje. Kar moremo storiti Slovenci, je samo to, da nesrečni spor med Srbi in Hrvati omejimo tako, da ne trpi škodo država, za katero smo Slovenci absolutno, ne pa pogojno. Kolikor je v naši moči, skušamo zato Slovenci pripomoči do zmage duhu pomirljivosti in medsebojnega urejevanja in zato smo nasprotniki vseh ekstremistov, ki zidajo na politiko katastrof. Če skušajo prenapetosti s strelci ali pa s hujskaškimi govori in provokantnimi izjavami to pomirjenje preprečiti, potem to gotovo ni naša krivda, ker odgovarjamo le za dejanja Slovenije. Ta pa so bila v odnošajih z drugimi vedno korektna.

S tem pa je tudi že povedana linija Koroščeve politike in deloma jo bo tudi že »Obzor« začutil, ko je priznal, da se edino Korošec upira uporabi Obznane proti KDK. Naj samo vpraša »Obzor« voditelje HSS, če so mogli tako protestirati, izjavljati in tudi hujskati kakor danes takrat, ko je bil v vladi g. Pribežević. Menda ve tudi »Obzor«, da ni danes vlada nič manj močna, kakor je bila pred leti in da bi tudi danes mogla z isto silo nastopiti proti KDK, kakor je pod Pribeževićem proti HRSS. Čeprav pa je vlada mogla in čeprav je imela tudi dosti vzroka, vendar tega ni hotela storiti in je s tem dala dan dan dokaz, da je pripravljena skleniti iskren sporazum in tudi z največjimi koncesijami ustreči željam Zagreba. Vlada g. Korošca je strogo varovala in spoštovala vse pozicije Hrvatov in s tem dokazala svojo nevtralnost.

Ni pa krivda vlade, če Zagreb te dobre volje ni hotel videti, če je s prezirom odklonil ponujeno roko ter po diktatu Vlaške ulice vedno bolj večal nasprotja in pritiral ves notranje politični položaj do ostrine, da so bili že ogroženi interesi države. Tem pa se noben Slovenec ne more in noče izneveriti in zato je morala vlada zaklicati: do tu in ne dalje! Na tem stališču pa mora tudi ostati in če bodo še nadalje odločevali v hrvatski politiki neodgovorni elementi Vlaške ulice, potem naj Zagreb ve, da posledice ne bodo izostale. Država se mora braniti in je tudi dovolj močna, da se brani.

Pomirljiva situacija mora nastati, volja za sporazum mora zmagati in zato mora biti vrtinec strasti premagan. V vrtincu zaslepljenosti je vsak pogovor nemogoč in šele ko ta preneha, je tu podlaga za sporazum. Vse to je nujnost, ki je izven debate, ki pa preneha v tistem hipu, ko zmaga v Zagrebu spoznanje, da je država nad vsemi drugimi interesi in tudi nad 20. junijem. Zato je ključ nove situacije še v Zagrebu. Ugoditi pa se mo-

Sporazum voditeljev koalicije?

Belgrad, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne sta se sestala na enournu konferenco predsednik radikalnega kluba Velja Vukičević in predsednik vlade dr. Anton Korošec. Po tem sestanku se je vršila v predsedstvu vlade skoro dve uri in pol trajajoča konferenca načelnikov vladnih skupin. Bili so navzoči Korošec, Vukičević, Davidović in Spaho. O tej konferenci ni niti eden izmed navzočih hotel dati nikakega pojasnila. Trdilo se je, da se je konferenca vršila radi tega, ker je bil Spaho minul teden odsoten in se je mudil v Sarajevu ter ni bil navzoč pri konferenci šefov pred tednom dni. Govorilo se je dalje, da se je na tej konferenci razpravljalo o protestu demokratov proti postavitvi vršilca dolžnosti velikega župana v Zagrebu. Sodi se tudi, da je predsednik vlade želel, da se delo v odsekih pospeši, zlasti delo finančnega odbora, tako da bi bil proračun sprejet že do konca januarja. Ljuba Davidović naj bi bil predlagal, da se sprejme pred proračunom še zakon o agraru v Dalmaciji, zakon o razdolžitvi kmetov in zakon proti korupciji. Ugibalo se je tudi o tem, ali je Davidović podal kako definitivno izjavo o svojem razmerju do vlade in se jasno izjavil o tem, ali bo še ostal v vladi, ako se omenjeni zakoni ne sprejmejo pred proračunom.

Po konferenci so vsi šefi odšli. Najprej je prišel Davidović, za njim Spaho in končno Vukičević. Samo Vukičević je dejal žurnalistom na kratko: »Ne morem biti nelojalen proti svojemu predsedniku in ne morem dati nikake izjave. Obrnite se naravnost na ministrskega predsednika dr. Korošca.« Zadnji je prišel dr. Korošec, ki pa je šel naravnost v dvor, iz dvora pa na svoje stanovanje.

Za ob 6 je bila sklicana seja ministrskega sveta. Ko so člani vlade šli k ministrski seji, so se nekateri časnikarji mogli z njimi razgovarjati. Ministri so rekli, da se bo na seji razpravljalo samo o resornih zadevah. Ker je bil poleg tega dr. Korošec dolgo na dvoru, so se pojavile trditve, da je dosežen med šefi vladnih skupin sporazum in da gre sedaj za to, kako naj se v posameznih ministrstvih čimprej izvrše razne važne resorne zadeve.

Splošna razprava o proračunu

Belgrad, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes se je nadaljevala proračunska debata. Glavni govornik je bil posl. Radko Parežanin, ki velja za enega izmed ideologov mladoradikalov. Izjavljal je: »Mi smo poljedelska država. Zato naj vlada z vsemi sredstvi podpira poljedelstvo. Predvsem naj se gleda na to, da bo kakovost naših poljedelskih proizvodov dobra. Izboljša naj se živilska pasma zlasti v planinskih krajih in dvigne naj se mlečna industrija. Naša država je imela doslej velike dohodke od izvoza jajc. Ta izvoz v zadnjem času pada. Treba ga je zopet dvigniti. V naši državi imamo okoli 8.000.000 ovac, ki so v nekaterih krajih skoro edino premoženje kmetovo. Zato ne smemo dopustiti, da bi se volna v našo državo uvažala, ker lahko doma popolnoma zadovoljimo vse tozadavne zahteve naše industrije. Kar se tiče izdatkov za penzije, bi bila na mestu neka revizija upokojencev, ker uživa pri nas pokojnino dosti mladih in za delo še sposobnih ljudi. Ti živijo v centrali, tukaj politizirajo, delajo javno mnenje, tako da so včasih še ministri takorekoč od njih odvisni.

Važno vprašanje je pri nas vprašanje razvoja turizma. Redke so zemlje s tako lepimi kraji, kakor jih ima naša država. Dober del Evrope nas smatra še za divjake in meni, da biva v naši državi najmanj 20 narodov. Toda vsi, ki so bili pri nas, odhajajo navdušeni za našo državo. Zato pospešujemo zidanje hotelov in reklamo v inozemstvu.

Ze večkrat se je govorilo o ustvaritvi gospodarskega sveta. Vlada mora pospeševati ustanovitev te simpatične institucije in dati zanjo iniciativo.

Zaščita avtorskega prava

Belgrad, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne se je vršila plenarna seja zakonodajnega odbora. Razpravljalo se je o osnutku zakona za zaščito avtorskega prava. Najprej je govoril minister Grol, ki je izjavljal, da je zakon o zaščiti avtorskega prava že v veljavi v nekaterih delih naše države. Ta zakonski načrt je bil tudi na mednarodnem kongresu. Proučila ga je tudi sekcija zakonodajnega odbora in njeno poročilo je sedaj na razpolago plenumu zakonodajnega odbora, ki ga prosi minister, naj si to poročilo osvoji. Če ga večina ne bo sprejela, ne dela on iz tega nikakega vprašanja. Pred glasovanjem se je javil k besedi zemljoradnik Voja Lazič, ki je podal za zemljoradniški klub zelo značilno stališče,

re, da Zagreb zamudi zadnjo priliko za sporazum, ker tudi čakanje na spoznanje Zagreba ne more biti večno. Posledica tega pa bo, da bo sporazum vseeno dosežen, da bo notranja ureditev države urejena, pa čeprav brez sodelovanja onih, ki so danes najbolj glasni.

Iz državne nujnosti, iz ljubezni do naroda, iz iskrenega jugoslovanskega prepričanja je poročena Koroščeva politika in zato ne pozna nobenih spekulacij, temveč samo slovenski in državni interes. Destikrat se je Zagreb o tem že prepričal in še se bo!

Mislím, da se bodo kmalu morali tudi storiti prvi koraki za redukcijo ministrstev. Zdi se sicer, da je to demagoška zahteva, toda je povsem praktičnega značaja. Kolikor mi je znano, je tudi želja mnogih mojih tovarišev in želja finančnega ministra. Naj se pokažejo uspehi te redukcije že s 1. aprilom 1929.

Pohvalno omenjam namen vlade, da predloži skupščini *zadružni zakon*, ker bi bilo s tem širokim slojem naroda zelo pomagano.

Opozarjam ministre gospodarskih resorov, da naj sprejemajo v službo samo *kvalificirane moči*, ker je dobro uradništvo za gospodarstvo velikanske koristi.

Prosim g. finančnega ministra, da mi dovoli vprašanje, ali je pripravljen kredit *za dela v pasivnih krajih*. (Minister dr. Subotić: »Denar je pripravljen v gotovini.«) V naši državi mora živeti in se razvijati Srb, Hrvat in Slovenec. Za ta cilj morajo vsi trije narodi delati. Posebno pozornost pa moramo posvečati gospodarskemu razvoju. Prepričan sem, da se bo vlada skupaj s skupščino trudila za uresničenje naših upov. Kot poslanec iz Bosne želim zlasti, da bi bili pri delu za skupne narodne koristi složni radikali in muslimani. Za vse patriote pa velja poziv, da naj delajo na to, da se odstrani *psihoza hujskanja*, ki danes vlada po nekaterih krajih v naši državi. Glasoval bom za proračun.

Po tem govoru je odgovoril še enkrat dr. Subotić, da je kredit za dela v pasivnih krajih na razpolago in da so za to odgovorni ministri posameznih gospodarskih resorov. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja se bo vršila v torek.

da namreč zemljoradniški klub na noben način ne more glasovati za ta zakon, čeprav ga ni proučil, in sicer radi tega ne, ker je v opoziciji.

Po govoru je zakonodajni odbor pričel sklepati o posameznostih. Pri točki 4 se je oglašil vladni ekspert dr. Janko Šuman, ki je bil mnenja, da bi bilo dobro, če bi se ustanovila posebna komisija, ki bi dajala strokovno mišljenje o vprašanju, kdaj je avtorsko pravo kršeno. Proti temu predlogu so nastopili poslanci, med drugimi tudi Smodej, ki je rekel, da je predlog g. dr. Šumana v mnogoterm oziru upravičen, a da ne bi bilo posebno priporočljivo, sestavljati komisijo iz samih strokovnjakov. Nezdgodno je tudi to, ker za to komisijo ni nikake postavke v proračunu. Nato je bil pri glasovanju odklonjen predlog g. dr. Šumana in je bil vladni predlog sprejet s 24 glasovi proti 1.

Ob koncu se je g. Kosta Timotijević prisol vse člane sekcije, naj čimprej dovršijo svoje delo in naj zlasti zakonodajna sekcija dovrši delo na kazenskem zakoniku in delo na kazensko-pravnem redu.

Danes se je mudila v Belgradu deputacija paznikov jetnišnic in kaznilnic iz Slovenije radi zbeževanja svojega gmotnega položaja. Obiskala je vse klube vladne koalicije.

Belgrad-Novska

Jutri, dne 15. decembra bo izročena prometu druga proga Belgrad — Novska. Dolga je 303,5 km. Del proge, namreč proga Belgrad — Slavonski Brod, ki je popolnoma gotov v dolžini 217,5 km, bo takoj služil potništemu in tovarnemu prometu. Ostali del proge od Broda do Novske v dolžini 86 km bo pa začasno služil samo tovarnemu prometu. Da se zgradi na tej progi še en tir, je bilo sklenjeno na seji ministrskega sveta dne 24. februarja letošnjega leta. Celokupna dela so veljala 304 milijonov dinarjev.

Iz Novske se poroča, da se je danes proti jutru tam zopet zgodila železniška nesreča, in sicer na progi Dugo Selo — Novska. Skupaj sta trčila dva tovarna vlaka. Stroja sta močno poškodovana, izmed vozov pa je nekaj, i. sicer v manjši meri. Smrtnih žrtev ni bilo, pač pa je troje železničarjev težko ranjenih, eden pa lahko.

Uradniške zadeve

Načrt spremenjenega uradniškega zakona je komisija izročila finančnemu ministru, da ga prouči glede njegovih finančnih efektov. Predloženi načrt bi ugajal uradniškim zahtevam, zlasti zahtevam nižjih skupin. Vprašanje pa je, kaj bo rekel k njemu finančni minister.

Premeščena sta pripravnik I. kategorije pri velikem županu v Ljubljani, in sicer Vinko Vidmar na ekspozituro v Skofji Loki in Boris Modrijan na okrajno glavarstvo v Ljubljani.

Profesorica kandidata dr. Pavle Blaznik in Matija Trobej sta imenovana na realno gimnazijo v Celju, profesoška kandidatinja gđ. Milena Mehořić pa na III. državno realno gimnazijo v Ljubljani. Za telovadnega učitelja na gimnaziji v Murski Soboti je imenovan Koželj, za učitelja petja istotam Ubald Justin, za učiteljico telovadbe na srednjih šolah v Mariboru pa Dragica Roškar. Napredovala sta v višji položaj profesorja Nande Marolt v Ljubljani in Perhavec v Mariboru.

Premeščeni so okrajni sodniki in predstojniki okrajnih sodišč: dr. Josip Bavdek iz Cerknice v Celje, dr. Rihard Tomšič iz Dolnje Lendave v Črnomelji, dr. Friderik Fabijani iz Črnomlje v Dolnjo Lendavo. Imenovani so: za predstojnika okrajnega sodišča v Cerknici okrajni sodnik v Celju Ivan Brelih, sodnik okrajnega sodišča v Celju Jakob Božič in sodnik okrajnega sodišča v Konjicah Franjo Vrečko za okrajna sodnika, sodnik brez stalnega mesta dr. Vlado Rupnik za sodnika, in sicer vsi poslednji trije za okrajno sodišče v Celju.

Belgrajske vesti

Popravek. Pri transakciji poročila iz Belgrada o pogajanjih naše delegacije z Nemško Avstrijo se je dogodila neljuba pomota. Pisali smo, da rente ne dobijo tisti rudarji, ki se preselijo iz Nemčije v domovino. Glasiti pa se mora pravilno: Rente pa ne dobivajo razen rudarjev tisti, ki se preselijo v domovino. (Rudarji jo torej dobijo.)

V Belgradu bo borza poslovala v soboto, v ponedeljek pa ne.

Judje zahtevajo, da se sedaj, ko se urejajo odnošaji posameznih veroizpovedi, sprejme tudi zakon o židovski veroizpovedi.

Francoški kapitan Louis Carlile, ki je bil radi uboja Švicarja Jeana Yselija obsojen na 20 let težke ječe, in kateremu je bila 1. decembra kazen znižana na 10 let, je bil danes na podlagi novega dokaza izpuščen na svobodo.

Minister za socialno politiko Stjepan Barič je dovolil, da smejo biti v Ljubljani trgovine v nedeljo pred božičem, dne 23. decembra odprte.

Predsednik grške republike je odlikoval večje število naših častnikov.

Zlato kolajno je dobil zadrugar Ivan Lovrač v Mediji-Lzlake.

Danes je podelil minister za socialno politiko Stjepan Barič odlikovanja vsem svojim uradnikom. Zahvalil se mu je v lepem nagovoru načelnik Velikičević. Zvečer pa je minister odlikovancem na čast priredil večerjo v hotelu »Petrogadu«.

Danes je odgodeno zasedanje splitske oblasne skupščine. Prihodnje zasedanje se bo otvorilo, ko bo finančno ministrstvo odobrilo proračun oblasne skupščine, ki je že odposlan v Belgrad.

Sodno raztelesenje ubitega Stanka Petriča je ugotovilo, da je bil Stanko Petrič ubit od krogla, ki je bila sploščena. Iz tega sledi, da je krogla zadela najprej v zid in se od tu odbila ter zadela Petriča. Izjava one »priče«, ki trdi, da je padel Petrič od direktnega strela nekega defektiva, je torej laž.

Tatarske vesti „Jutarnjega lista“

V Ljubljani so bile poročene te vesti, nato povedane v Zagreb, kjer so jih malo po svoje popravili in da je to vsakdo videl, naredili iz Casine »Kalinina«, nato pa so prišle zopet v Ljubljano, da jih kot senzacijo ponatisne »Slov. Narod«²; točno tri dni kasneje, ko so prvič prišle v svet. Tako so se rodile te tatarske vesti.

Gre pa zato, da hoče SLS v Sloveniji nad KDK proglasiti in izvesti obznanje. Ljubljanski občinski svet in vsi drugi občinski odbori, kjer ne gospodari SLS, bodo razpuščeni, hranilnice pridejo v klerikalne roke, tudi kmet. družbo zadene ista usoda, potem bolniške blagajne, kazna in vsi uradniki bodo čutili obznanje. Skratka, kar še imajo pristaši KDK, vse jim bo odvzeto.

To je vsebina teh tatarskih vesti in prav radi verjamemo, da je že od pondeljka dalje zalezel vsej slovenski KDK strah v kosti. Čisto brez sramu pa tudi priznamo, da je nam srčno prijetno, če se gospodje od KDK boje. Toliko časa so komandirali in udrihali po drugih, da je čisto po pravici, če tudi oni okusijo sladkosti strahu.

Ker pa je naša stara navada, da slovensko javnost samo objektivno informiramo, pa povemo, kako je s to slovensko obznanje.

Prav nič ne tajimo, da skušamo KDK in zlasti SDS povsod škodovati, kjer le moremo. Še dolgo pa ne smatramo SDS tako visoko, da bi zaradi nje kjerkoli kršili zakon. Samo z zakonitimi sredstvi se borimo proti SDS in zato proti njej prav nič ne rabimo obznanje.

Je čisto res, da bi mi hoteli imeti vse občine in tudi Ljubljano v svojih rokah, toda v ta namen nam niso potrebni ne komisariji in ne gerenti, temveč le s poštenim delom pridobljeno zaupanje ljudstva. Komisariji in gerenti so potrebni le SDS in zato jih je ta tudi v Sloveniji vpeljala in udomačila. Ali je to naša krivda?

Res je tudi, da smo tega neskromnega mnenja, da bi morala biti Kmetijska družba v naših rokah, ker je ogromna večina kmetov v naših vrstah in njim pa je na vse zadnje vendarle Kmetijska družba namenjena. Ali da bi v ta namen hoteli uporabiti silo, je izključeno, ker nam je največja kmetijska organizacija preveč pri sre. Sploh pa moramo gospodom reči enkrat za vselej: Mi, ki uživamo ljudsko zaupanje, mi, ki imamo večino naroda za sebe, mi ne potrebujemo nobenega nasilja in take časti slovenski KDK res ne bomo storili, da bi se proti njej borili s posebno slovensko obznanje. Legalna sredstva čisto zadostujejo.

Ker pa stojimo vseskozi na legalnem stališču, pa si upamo imeti glede kazne svoje posebno mnenje. Ne vemo pa, zakaj bi se go-spodje radi tega razburjali.

Koliko pa ste dali za Kazino?

Ali naj bo Kazina vzrok za nastanek tatarskih vesti?

Vse to smo napisali že za včerajšnje število. Ker pa smo dobri ljudje in ker smo videli, kako silno so se zabavali naši ljudje na račun uničujočega strahu, ki je zavladal v vrstah SDS v sled tatarskih vesti »Jutarnjega lista«, nismo hoteli našim ljudem pokvariti veselja. Zato naš odgovor šele danes.

Predavec vedno bolj radikalen

Zadnja izjava g. Predavca je kljub njegovemu znanemu ekstremizmu, osupnila vsled svoje intrasingentnosti. Ta izjava znova potrjuje, da pripada g. Predavec najradikalnejši radičevski skupini, ki dela sistematično na to, da ustvari med volivci tako razpoloženje, ki ne bi dopuščalo, da bi kdaj prišlo do ožje zveze med Zagrebom in Belgradom. G. Predavec je kritiziral v svoji izjavi namero vlade, da spremeni zakon o oblastni samoupravi. Naglašal pa je takoj v začetku, da za Hrvate vprašanje spremembe zakona o oblastnih samoupravah ni posebno važno, ker je ideal politične borbe hrvatskega naroda daleč nad tem zakonom in ker vse delo belgrajskih političnih krogov pomaga radičevcem v njihovi borbi.

Ko je dalje govoril o imenovanju g. Maksimoviča za vršilca dolžnosti velikega župana, je dejal, da je ta primer na eklatanten način pokazal, da Hrvatje ne morejo s Srbi imeti niti skupne vojske, ker bi v slučaju, da bi imeli Hrvatje popolnoma svoboden, lasten sabor, vendar vedno lahko prišla vojska in razglašala sabor. S tem v zvezi prinaša »Narodni val«² izjavo g. Predavca z velikim naslovom: »Hrvatska mora imeti svojo vojsko«.

Dalje si upa trditi g. Predavec v svoji izjavi, da delajo dr. Korošec, Velja Vukičević in Voja Marinković očitno za razpad države. To se vidi baje zlasti iz tega, da hoče vlada popolnoma uničiti oblastne samouprave, ki so edino sposobne, da izvlečejo državo iz blata, v katerem se nahaja. Iz izjav g. Predavca se vidi, da mu je zelo neprijetna vest o spremembi zakona o oblastnih samoupravah, in sicer iz tega razloga, ker je bil on prišel akcijo, da bi dobile nekatere oblasti, ki so v radičevskih rokah, v inozemstvu velika posojila. Po današnji izjavi g. Predavca pa ta stvar sedaj slabo stoji, ker vlada ubija v inozemstvu ugled samouprav. (Resničen vzrok je seveda čisto drug. Op. ur.) Ob sklepu pa naglašajo g. Predavec, da borba hrvatskega naroda ni odvisna od oblastnih samouprav.

Deželni glavar pred poroto

Celovec, 14. dec. V novembru 1926 so avstrijski Schumi nasprotni listi pričeli proti njemu srdito kampanjo. Tako je nemškonalionalna »Kärntner Tagespost«² v Beljaku priobčila članek »Povodenj na Koroškem — posledica brezobzirnega izsekavanja gozdov«, nekaj dni nato pa članek »Kdo je izdajavec dežele?«² V teh člankih očita list bivšemu deželnemu glavarju Schumi in njegovemu deželnemu odborniku Axmannu, da sta po prevratu izvažala iz Koroškega v Italijo les, ne da bi bila plačala davek za deželo. Očitajo se je Axmannu, da je kasiral večjo vsoto v lirah. Ta članek neprikrito dolži Schumija, da je obogatel na škodo koroške dežele, da je izrabljaj svoj položaj in da je imel z Italijo nedovoljene lesne kupčije. Te navedbe je potrdil z odprtim pismom tudi Italijan Cava-liere Vitti, trgovec in publicist v Beljaku. Ta je dalje časa kupčeval s Schumijem. V drugih člankih je »Kärntner Tagespost«² dolžila Schumija, da je vtaknil v blaznico gozdarja Durehschlag, ki je prvi razkril in protestiral proti temu, da Schumi tako neusmiljeno izsekuje koroške gozdove in izvažajo les v Italijo.

Te in še mnogo hujše napade proti Schumi in je priobčil dunajski »Abend«². Za njim pa drugi listi.

Za danes in jutri sta bili pred celovško poroto napovedani dve razpravi po avstrijskem tiskovnem zakonu. Tožbo je vložilo radi razžaljenja časti in obrekovanja oblasti celovško državno pravdnštvo, kot privatni tožitelj se je pa pridružil Vincenc Schumi. V žurnalističnih krogih Avstrije se je šepetalo, da je bila za razpravo proti »Abendu«² nalašč določena celovška porota, da bi bila »Aben-

dova«² urednika bolj gotovo obsojena v Schumi-jevi deželi. Oba urednika sta se pritožila in zahtevala, da se razprava vrši na Dunaju. Razprava je bila radi tega preložena. Vršila se je pa razprava proti »Kärntner Tagespost«², oziroma njenemu izdajatelju arhitektu Hansu Payerju ter proti tiskarju »Kärntner Tagespost«² Robertu Novaku, proti trgovcu Josipu Vittiju, uredniku Gustavu Müllerju in tehniku Josipu Treuerju, ki so podpisali posamezne članke in deloma tudi na shodih govorili v istem smislu. Müller je n. pr. na shodu v Beljaku trdil, da je Schumi okradel koroško deželo za 3.000.000 lir, in je v svojem govoru zahteval, da pride Schumi na vešala.

Obtoženci so pri razpravi ponudili dokaz resnice za navedbo, da je Schumi res okodoval deželo. Dokaz resnice bo prišel jutri na vrsto. Za razpravo vlada silno zanimanje. Mala porotna dvorana v Celovcu je polna. Prisotno je mnogo žurnalistov iz Celovca, Gradca, Beljaka, Trsta, Dunaja in dva iz Ljubljane.

Ves proces je v političnem oziru še posebno radi tega izredno zanimiv, ker trdi Schumi, da je pobelil denar, ki ga je zaslužil pri izvozu lesa v Italijo, za propagando v inozemstvu, to je za znano revolto v Mariboru, za nemško propagando v Sloveniji in v bližini plebiscitnega pasu.

Podrobnosti bodo sledile jutri. Danes se vrši čitanje obtožnice in zasliševanje prič Novaka, Vittija in Müllerja. Payerja in Treuerja ni bilo pri razpravi. Müller je rekel proti Vittiju: »Ali ste vi lažnik, ki ste mi dali te podatke, ali pa je Schumi tat.« Vittij je odgovoril po tolmaču: »Jutri (v soboto) bom dokazal, da je Schumi tat in da jaz nisem lažnik.«

Scialoja Chamberlain

v Lugano, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Italijanska delegacija je izdala komunikate o današnjem razgovoru Scialoja s Chamberlainom, v katerem pravi, da je bil ta razgovor nadaljevanje razgovorov Grandija s Chamberlainom. Scialoja in Chamberlain sta se zedinila o izvršitvi ženevskega komunikeja od 16. septembra. To sporočilo je zanimivo zato, ker skuša namen potovanja Grandija v Lugano označiti tako, da je šel Grandi v Lugano res samo radi skupnih razgovorov z bivšimi zavezniki in z nemškim zunanjim ministrom, dalje radi tega, da se doseže sporazum glede nadaljnjega obravnavanja reparacijskega problema in izpraznitve Porenja in da se sporoti dogovor med Italijo in Anglijo, ne da bi se pri tem omenilo, ali in v koliki meri bi se mogel doseči tudi sporazum z Nemčijo. Uspehi pravih razgovorov med Grandi-

jem in Chamberlainom se bodo kmalu morali pokazati: bodisi da se bo uresničil angleško-italijanski dogovor iz Livorna o razdelitvi Sredozemskega morja v dve interesni sferi in bodo dobili Italijani v Turčiji in na vzhodnem Sredozemskem morju večji vpliv, ne oziraje se na svetovnopolične posledice tega dogovora, — ali pa o vsem tem ne bo ničesar opaziti, potem pa bo jasno, da do tega dogovora ni prišlo. Potem je bilo Grandijevo potovanje zastoj, ker samo na razgovor o ženevskem komunikeju Mussolinijev prijatelj ni prišel v Lugano. Italijansko sporočilo o dogovoru med Scialoja in Chamberlainom o izvršitvi ženevskega komunikeja pa je vendar zanimivo, ker kaže, da so se v Luganu navzlic mnogim zatrevanjem raznih drugih delegacij vendarle obravnavala pozitivna vprašanja.

Brezvestno hujskanje HSS

Split, 14. dec. (Tel. »Slov.«) V Dugem polju pri Splitu je bil sestanek Hrvatske seljačke stranke, na katerem je govoril narodni poslanec Stjepan Matijević. Udrilni je tako proti Srbom in proti Belgradu, da celih odstavkov iz njegovega govora ne moremo prineseti. Med drugim je naglašal, da je 20. junij pokazal, da je Belgrad vedno isti: krvav, cincarski, pohlep po nedolžni krvi. Radi tega lahko Belgrad obljubja sedaj, kar hoče. Narodni poslanci Hrvatske seljačke stranke ne bodo nikdar več šli v Belgrad. Ne morejo iti v Belgrad, ki ubija kralje kot jagnjeta in ki je ubil Stjepana Radiča. Radi tega so Srbi naši največji neprijatelji in naši najhujši krvniki. Vendar pa narod ne sme obupati, ker bajonet ni še vse. Treba je pogledati, kdo nosi puško. Puške nosimo mi in če bo treba, vemo, kam jih bomo namerili.

Madžari še tihotapilo orožje

Dunaj, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Zopet je bila odkrita nova madžarska afera radi tihotapljenja orožja. Uradniki Dunavske paroplovne družbe so pri nakladanju zabojev ugotovili, da je sedem velikih zabojev, ki so bili naslovljeni na Madžarsko ter je bila njihova vsebina označena kot motorji na surovo olje, napolnjeni z deli strojnih pušk, katere je policija zaplenila. Preiskava je ugotovila, da je pošiljko poslal bivši artiljerijski general Arthur Reuter, ki večinoma živi v Budimpešti in je že dolgo osumljen, da tihotapi z orožjem.

Ang'eški kralj

London, 14. dec. (Tel. »Slov.«) Iz zdravniških komentarjev v listih izhaja, da se mora v prvih 48 urah po operaciji kralja, ki poteka še le danes zvečer ob desetih, stanje bolnika še vedno smatrati za posebno kritično, da si je nedvomno bolezen obrnila na bolje. Med tem ko pred nekaterimi dnevi ni bilo skoro nobenega upanja na ozdravljenje, je sedaj mogoče upati nanj.

Francoski proračun sprejet

Pariz, 14. decembra. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je sprejela državni proračun v nočni seji, ki je trajala do jutra. Po ostri debati je bilo sprejeto tudi zvišanje dnevnih poslancev od 45.000 na 60.000 frankov, vendar pa samo z večino 8 glasov.

Pomembna seja slov. UJU

V Zidanem mostu se je vršila dne 8. t. m. seja širšega sosveta Poverjenjstva UJU, Ljubljana. Na seji se je obširno in načelno razpravljalo o zahtevah slovenskega učiteljstva glede ureditve šolstva. V glavnem zahtevajo slov. učitelji, kakor je razvidno iz »Učit. To-variša«, to-le:

Uvodoma povdarja učiteljstvo, da združuje v svoji organizaciji učitelje raznih političnih strank. Učiteljstvo je absolutno proti centralistični osnovi šolstva in je za avtonomno slovensko šolstvo.

Glede veronauka je vse slov. učiteljstvo popolnoma ene misli in si vse prej želi kot kulturnega boja. A tudi srbski učitelji nimajo tega namena.

Ureditve stanovanjskega vprašanja si ne žele na rovaš ljudstva, temveč se bore tu le za eksistenčne pogoje stanu.

Nad vse važne so zahteve glede reforme učiteljske šolske naobrazbe. Predvsem zahtevajo ločitev poklicne izobrazbe od tako zvane splošne. Učitelj mora biti tudi vzgojitelj in svetovalec doraščajoče mladine v nadaljevalni šoli in dorašle mladine v življenju samem. Te izobrazbe ne more dati ne današnje in tudi nobeno reformirano učiteljske. Dosedaj si je pomagalo učiteljstvo s tečajji, a to ne zadostuje. Zato zahteva slovensko UJU ustanovitev posebnega izobraževališča za slovensko učiteljstvo v Ljubljani, ki bi imelo značaj visoke šole. Bilo bi duhovno središče za vse ljudsko prosvetno delo.

Višji pedagoški šoli v Belgradu in Zagrebu ne moreta biti vzor. Tudi nista v nobenem organskem odnosu z razvojnimi potrebami slovenskega šolstva. Pomen imata le kot izobraževališče meščanske-šolskega učiteljskega naraščaja, a kot koncesionirani izobraževališči šolskih nadzornikov jih ne more nihče priznati. Obe višji pedagoški šoli se naj preosnujeta v poklicni izobraževališči za srbsko, oz. za hrvatsko učiteljstvo ter v centralna zavoda za poklicno ljudsko-pedagoško in prosvetno delo. Na učiteljskih pa naj ne poučujejo supleniti, temveč le pravi strokovnjaki.

Dokler obstajajo sedanja učiteljska, naj bodo vsaj na nivoju dobrih srednjih šol.

Učiteljstvo vztraja na zahtevi po široko samoupravni in federativni ureditvi organizacije in obširna beseda naj preide na pokrajinske zbore poverjenikov, odnosno pokrajinske predsednike.

Slov. UJU je za zblizanje in sodelovanje srednješolskih profesorjev z ljudsko-šolskimi učitelji.

Odločno obsoja vsako premeščanje učiteljskega po-čl. 71. in učitelji, ki se tega člena poslužujejo, naj bodo izključeni iz organizacije.

Fiat iustitia

Nekateri bivši člani Orjune so v preiskovalnem zaporu. V preiskovalni zapor so prišli vsled odredbe sodišča. Nikomur ni niti na misel prišlo, da bi na postopanje sodišča kakorkoli vplival. Sedaj pa »Narod«² dolži policijo in sodnijo in SLS, da so krivi, da prizadeti gospodje še niso na svobodi in kliče: Proč z sistemi glavnjače, proč s skrivanjem, čistite preiskovalne zapore naj gre za nacionaliste ali komuniste.

V ustih SDS je ta klic ostudna hinavščina. Kako je SDS v trumah zapirala komuniste, kako je zaprla vse vodstvo radičevcev, da je presedelo pol leta v zaporu, dokler ni Pribeževič zletel z vlade. In kako se je tedaj pod SDS delalo, ko so bili radičevci isti dan popoldne ponovno aretirani, ko so bili dopoldne izpuščeni.

Danes tega sistema ni. Svobodna sodišča svobodno ravna za vse slučaje po zakonu. Za biveše orjunaše ni nobene izjeme ne na boljše, ne na slabše in vsa stvar se SLS sploh ne tiče.

Zagrebske vesti

KDK zopet napoveduje poostreno borbo. V četrtek se je vršila v Zagrebu seja poslovnega odbora KDK. Seja je bila precej zanimiva, ker je bilo rešiti mnogo zelo delikatnih vprašanj. Znano je pač, da so v zadnjem času nastala v vrstah KDK glede končne ureditve države precejšnja nesoglasja, ki postajajo vedno večja, ker je velik del SDS odločno za edinstvo države. O vsem tem pa seveda pristaši KDK ne smejo nič izvedeti, ker vsa tako kričava demokratičnost KDK obstoji le v tem, da se nasprotniku očita pre malo demokratičnosti. Sicer pa tajna diplomacija cvete. Dosledno temu pa je bil o seji izdan tudi le lakoničen komunikat, da bo KDK svojo borbo še poostrela. Na napoved pa ni imela nobenega učinka, ker to izjavlja KDK vsak dan. Ali pa se morda hoče KDK še bolj zatekati za pomoč v tujih listih? Ali misli, da še ni dovolj pod diktatom Vlaške ulice?

Požar v Seljačkem domu. Velikansko senzacijo je svoje dni vzbudil požar v Seljačkem domu. Na vsa usta so seveda trdili radičevci, da je požar zanetil kak človek od »krvavega«² režima. Uvedena je bila sodna preiskava, ki jo je vodil preiskovalni sodnik, ki je pristaš HSS. Sedaj je bila preiskava ustavljena, ker se absolutno ni moglo ugotoviti krivca, niti se ni moglo zani-kati možnosti, da je nastal požar slučajno. Obstoja je sum, da je povzročila požar iz neznanih motivov neka gospa, ki je bila članica hrvatskih patriotskih društev. Ta gospa pa je med tem že umrla in je morala biti preiskava ustavljena tudi v tej smeri.

Dunajska vremenska napoved: Počasi se bo vedno bolj jasnilo, temperatura pa bo padala.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 15. decembra: Kristina, Valerijan, Jernej.

Osebnosti

★ **Umrli** je v Dobrni pri Celju po dolgi mučni bolezni tamkajšnji župnik g. Karel Arlič. Pokojni je bil rojen 1890 v St. Janžu na Vinski gori, v mašnika je bil posvečen 22. julija 1915. Kapelanoval je v St. Juriju ob j. ž., pri Sv. Magdaleni v Mariboru in v Brežicah. Nekaj časa je bil tudi urednik »Slov. gospodarja«. Dne 1. aprila 1927 je bil umeščen kot župnik v Dobrni. Pogreb bo v nedeljo ob pol 3 popoldne.

★ **Umeščen** je bil včeraj 14. decembra na župnijo St. Jurje pri Smarju g. Anton Medved, doslej župnik v Banjiloki pri Kočevju.

★ **Odlikovanja.** Na predlog predsednika vlade so bili odlikovani z redom Belega orla IV. razreda dr. Ninko Perič, bivši predsednik narodne skupščine, dr. Hrasnica, podpredsednik narodne skupščine in dr. Stevič, tajnik narodne skupščine. Red Belega orla V. razreda so dobili tajniki Dimitrije Popović, Andrej Bedjanič in Luju Walter. Red sv. Save III. razreda je dobil Mihajlo Kujundžič, podpredsednik narodne skupščine.

★ **Iz srednješolske službe.** Prof. Rudolf Saršon je premeščen z mariborske gimnazije na tamkajšnje moško učiteljsko.

★ **Smrtna kosa.** V Trbovljah je umrl g. Anton Kováč, rudniški poduradnik v p., v St. Ilju pa g. Dragotin Muršec, trgovec z vinom in sadjem.

★ **Komisija za pregledovanje motornih vozil in izpite šoferjev.** Veliki župan ljubljanske oblasti je imenoval v komisijo za pregledovanje motornih vozil kot člane: vladnega svetnika dr. Lovra Bogataja, inž. oblastne inspekcije parnih kotlov Frider. Hauffa in policijskega komisarja v Ljubljani Stanka Kosa, kot namestnike pa: vladnega tajnika Ivana Legata, inž. Josipa Štolfo in polic. svetnika Avg. Dellinza. — V komisijo za izpite šoferjev so imenovani kot člani: dr. L. Bogataj, inž. Josip Štolfa in inž. Stanko Bloudek, kot namestniki pa: polic. komisar Stanko Kos, inž. Frid. Hauffa in člani avtomobilskega kluba Rado Hribar, dr. Ciril Paulin in mag. phar. R. Sušnik.

★ **V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo** je vpisana dr. Stefanija Žunkovič, zdravica v Slov. Bistrici, zbrisan pa je pokojni zdravnik v Mozirju dr. Jožef Goričar.

Ostale vesti

★ **Seja oblasnega šolskega odbora** se vrši v sredo 19. decembra in sicer ožjega ob 9 in širšega ob pol 11 v knjižnični dvorani vladne palače.

Usta ingrolo

So najrazličnejši, po katerem prihajajo bolezenske žilice v naše telo. Da se obvarujemo pred škodljivim vplivom klice, ki povzročajo razna ožena, kot na primer, influenco in ostale nevarne infekcijske bolezni, morajo na zabavi razgreti ljudje redno jemati tablete

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Vsevolod Ivanov:

O kozakinji Marfi

(Konec.)

Polk — ali pa je bila to divizija — je šel dalje in z njim tudi Marfa. Najmlajši je ostal sam doma, sam gospodaril, se kmalu oženil in postal dober družinski oče. Samo eno napako je imel: bil je pohlepen po denarju.

Sprva je bila Marfa pri trenu in potem je — za kozakinjo nezasišana sramota — zajezdila konja. Bržkone je bila radi tega več ko dovolj zasmehovana: jahalka sivih las. Potem si je prekrbela celo puško in vojaški plašč. In od tega dne je postala slavna.

Pri nas na vasi so govorili: »Žena Marfa vodi kompanijo in je predlagala za sovjetsko odlikovanje. Ali je res zapovedovala kompaniji, Bog ve, one dni se je marsikaj govorilo, a verjelo se je zelo malo. Če je bil celo denar brez vrednosti, koliko manj je bila vredna beseda!

Ko je začel kopneti sneg, so prenehali govoriti o Marfi. Vasilija Fedosjeva žena — Marfina snaha, je celo pustila brati mašo za Marfo.

S tem se je pa prenela. Vojne je bilo konec. Narod je začel misliti na setev. In tako sem jo udaril iz vasi, mužiki so tam stali in si ogledovali zemljo. In čudno: strašno je izgledala zemlja, s krvavordečo travo je bila poraščena, in korenine so se prepletale med njo, debele ko roka. In nekega dne je šel kozak Abraham Novopolcev na njivo, da pogleda ozimino, ko zagleda na poti po stepi trojko, ki drvi bližje, da je vse odskakovalo. Nikdar se niso prav veselili, kadar se je prikazal v vasi kak komisar, — in Abraham je bil radoveden, ali bo tudi ta prinesel kaj hudega. Pogledal je v

★ **Razpis učiteljskih služb.** V Uradnem listu št. 116 je razpisanih 256 učiteljskih služb in sicer 81 za upravitelja, 60 za učitelja, 91 za učiteljice, 17 za učitelje ali učiteljice in 7 mest okrajnih suplentov.

★ **Slovensko društvo v Parizu.** Te dni se je vršil v Parizu v kavarni Bonaparte redni občni zbor »Slovenskega društva v Parizu«, združen s skromno proslavo 10 letnega obstoja naše države. Za predsednika društva je bil izvoljen dr. Mirko Pretnar. Odbor se je tako konstituiral: podpredsednik dr. Ivan Tomšič, tajnik g. Alfonz Gspan, blagajnik g. Janko Možan, arhivar g. Vojteh Straus. Poleg poslovnege odbora ima društvo tudi stalen odbor treh članov. V tem stalnem odboru so Slovenci, ki stalno bivajo v Parizu. Redni društveni sestanki se vršijo vsako soboto zvečer v kavarni Bonaparte, rue Bonaparte, Paris e. Slovence, ki potojujejo v Pariz, opozarjamo na te sestanke. Preteklo soboto smo imeli v naši sredi dr. Ivana Hribarja, ki se mudi v Parizu kot delegat naše države pri sklepanju trgovinske konvencije s Francijo. Slovenska kolonija v Parizu stalno raste in šteje že lepo število članov, ponajveč delavcev. Od strani jugoslovanskih intelektualcev pod vodstvom g. Arnautoviča, prosvetnega referenta našega poslanstva, se je pričela akcija, da se osnuje jugoslovanska kolonija, ki naj bi si zgradila lasten dom, kakor ga imajo že malodane vse druge kolonije, tudi take, ki so po številu članov šibkejšje nego je naša. Načrt obstoja že več let in želeti bi bilo, da se končno vendarle realizira.

★ **Za vinski sejm in razstavo v Ivanjke.** ki se vrši v torek dne 18. t. m. je prijavilo 76 posestnikov 170 vrst vina in skupni množini 6.000 hl izključno iz ormoško-ljutomerskih vinogradov. Cene zmerne. Za vsakega interesenta bo prireditev izredno zanimiva, naj je torej ne zamudi.

★ **Ubojemu otroku se ponuja sreča.** Zelo ugledna in premožna družina brez otrok išče deklico siroto, da jo vzame za svojo. Deklica mora biti popolna sirota brez očeta in matere, stara 3 do 6 let, prikupljive zunanosti ter po duhu in telesu zdrava. Za božične praznike je že lahko pri svojih novih stariših. Posebno župne urade naprošamo, da nam slučaj, ki bi prišli v poštev, nemudoma javijo. Obvestila je nasloviti na stolno Vincencijevo konferenco v Ljubljani, Križanke.

Jubilei »Narodne Galerije«

Dne 18. septembra 1928 je preteklo deset let od ustanovitve »Narodne Galerije«. V tej dobi je zavzela »Narodna Galerija« pomembno mesto med slovenskimi kulturnimi institucijami in je postala organizatorično središče za tvorbo likovne umetnosti vseh dob na naših tleh. Jubilej svojega obstoja bo društvo praznovalo v nedeljo dne 16. decembra 1928 ob 11 popoldne s slavnostno sejo v »Narodnem domu«. Obenem s pregledom društvenega delovanja in uspehov bo Slovenem izročena v prenovljenem »Narodnem domu« stalna streha za stvaritve likovne umetnosti na njihovi zemlji. Odbor »Narodne galerije« vabi vse prijatelje društva in vse ljubitelje likovne umetnosti, da omenjenega dne s svojo navzočnostjo pri zboro-

voz — in Marfa je sedela v njem. V vojaškem plašču, s komisarjskimi značkami, na prsih vse polno odlikovanj in roko v črni obvezi — samo postarala se je zelo.

»Kako«, je vprašala, »gre mojemu sinu Vasiliju?«

In njene roke so drhtele od razburjenja, z bolno roko je dregnila vojnika v hrbet in ga naganjala, da se požuri.

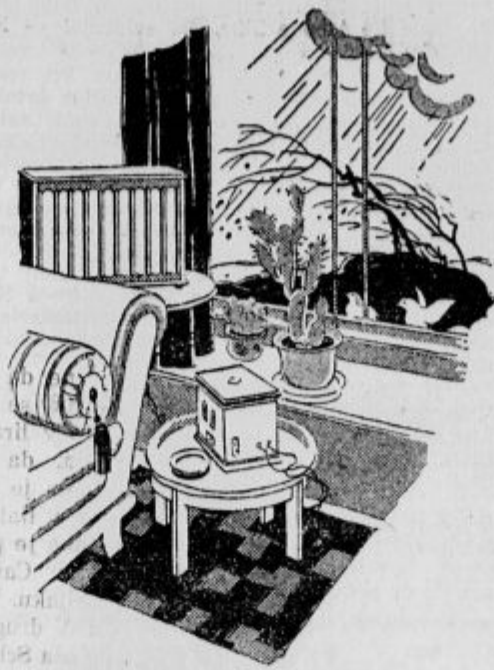
Abraham je bil ves iz sebe. Marfa je očitno res junaško poplačala svoj dolg sovjetom. Celo kapa mu je zdrknila iz rok, nič ni mogel odgovoriti, in trojka je švignila mimo njega. Še na daljavo 50 korakov ga je zaslišala Marfa, ko je zavpil »hura!«, pa se ni ozrla nazaj.

Po mojem ni noben greh, če se ima lepo posvesto, a to pa ne gre, da bi takoj, ko se je mati vrnila, prebrskali voz, koliko je prinesla s seboj in jo spraševali: No, mati, kaj so ti dali veliko pokojnino?«

Marfa jim je odgovorila: »Nisem služila, da dobim pokojnino — star dolg sem poplačala!«

Očitno je bilo Marfi usojeno, da pojde po tako bridki poti. Nikdar ni tožila, le tu pa tam je zašla k obrežju, si je držala svojo bolno roko in zrla v Jaik. Ali pa naj kozakinja gleda v Jaik? Kozakinja mora delati. Snaha pa je ni pripustila niti k najslabšem loncu. In ščasoma je začela očitati Marfi vsako drobtinico kruha in se na tihem nadejati njene skorajšnje smrti. Tudi sin je navadno pri kosilu zrl v stran in osorno govoril: »Če se že kdo bojuje, potem naj se bori do zmagovitega konca! Za nič in zopet nič nji bi se pohabljeni nikar ne vračali domov... v teh težkih časih se drugim samo odjeda kruh...«

Žlica v Marfini roki je bila težja ko svinec. Nekoč so ji druge stare ženice dejale: »Tež-

KMALU PRIDE ZIMA

in zopet se boste pogostejše zabavali z radio vsporedom. Pripravite že sedaj svoj radio-aparat za ta namen. Cevi, ki ste jih rabili skozi eno leto ali več, vam ne morejo več dobro služiti. Radi tega izmenjajte v svojem aparatu stare cevi z — novimi, dobro vporabnimi Telefunken-cevmi. Veselo boste potem iznenadeni, ker boste zopet čuli čiste in krepke polne glasove in imeli svoj aparat »pomlajen«!

Napravite poizkus z novimi Telefunken-cevmi RE 084, RE 074, RE 134, RE 124, in zahtevajte pri svojem Radiotrgovcu ilustrovani prospekt o Telefunken-aparatih in posameznih delih.

TELEFUNKEN

Cevi z DVOJNIM jamstvom razvite po TELEFUNKEN, izdelek OSRAM

vanju manifestirajo za visoki slovenski kulturni zavod, za našo galerijo lepih umetnosti; vsi so iskreno dobrodošli! — Odbor »Narodne Galerije«.

Otrok zažgal hišo

Pretekli torek 4. dec. je bila posestnica Helena Krulc v Župelevcu pri Kapelah sama doma s svojim šestletnim sinčkom Slavkom. Mož je bil kot čevljar zaposlen v drugi vasi. Mali Slavko je hotel poskusiti kaditi. Neopazeno je materi zmaknil na peči vžgalice in šel v listnico poleg hiše. Skril se je v kot, napravil z navadnega papirja cigareto in jo z vžgalicami prižgal. Ko je papirnata cigareta dogorela, si je Slavko opekel prste, vrgel ogorek na tla v listnico in stekel v mater v hišo, ne da bi takrat to povedal. Koj nato pa je začela goreti listnica, ki je bila obložena s koruznico, da jo ni bilo mogoče pogasiti. Poleg listnice je pogorelo podstrešje hiše s celoletnim žitnim pridelkom, obleko in zalogo, tako da znaša škoda nad 20.000 Din.

Usniene suknjiče

sprejema v barvanje tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Poizkusite, imeli boste zopet lep, nov suknjič!

kega sina si pustila pri življenju, Marfa...

Ona pa se je vzravnila, ko da bi imela kos lesa v hrbtenici: »Za vas je težak, meni se pa zdi, da je izmed vseh najlažji.«

Tako je vsem presekala besedo.

Ali malo po malem je utihnila Marfa do cela. Delala se je zadovoljno, samo da ne bi o sinu govorili kaj slabega. Pripovedovala je, da ji dajo vsak dan mesa, da ji z mesta naročajo belega kruha, novih oblek pa noče več sprejeti. Od dne do dne je bila bolj suha, na koncu so jo bile le še oči.

Ze preje sem ti dejal, da je bilo tedaj poljsko delo zelo težavno. In zato je mikalo Vasilija opravljati lažja dela: Začel je žgati žganje. Za denar, ki ga je izkupil, si je nabavil gramofon, dveletnega konja, najboljšje argamak-pasme in pokrit voz. Ko je pripeljal voziček domov, in napravil pojedino, je šla Marfa k vaškemu upravniku in ga prosila, naj ji napravi paket. Tja je položila vsa svoja odlikovanja in zaukazala, naj jih odpošljejo višjemu komisarju v mesto.

Ne vem, kaj vse se je že pri njih zgodilo. Pravijo, da je Vasilij tolkel svojo mater, nemara je tudi ona tolkla njega, — proti večeru istega dne pa je videl okoli pohajkujoči Abram Novopolcev, kako je Marfa kraj pokopališča poiskala culico, iz katere je privlekla na dan malho, kako si je urezala vrbovo vejo in odšla preko polja. Šele na koncu vasi si je nadela beraško malho, da ne bi sinu napravila sramote. (Morda je tudi Abram lagal.) Samo da nihče ne ve, kje sedaj blodi, morda se pojavi zopet v kaki vojni...

Mesec se je solzil v sinje rdeči tišini Jaika. Prvi parnik je vozil po reki nizdol. Ponoči so pogasili luči, in čuli so, kako se je vrgla riba s srebrnim zvonkim pluskanjem proti mesecu... Mesec pa je lesketal ko solza...

★ **Smrtna nesreča.** Iz Žvirč pri Hinjah nam poročajo: Nj še pozabljen žalosten slučaj, ko je poleti pri nabiranju jagod v gozdu umrla Mirtova teta, že je pretresla vso okolico druga smrtna nesreča. Hočevan Anka — Strekalčičeva — je šla s svojim možem v gozd napravljat drva. Pri podiranju neke bukke so veje njo in moža podrla na tla, a tako nesrečno, da je žena potem, ko so jo prepeljali domov, v par minutah izdihnila. Stara je bila 45 let.

★ **Nesreča pri kuhanju.** 15letna učenka III. letnika meščanske šole v Sp. Šiški Marija Pintar se vozi vsak dan z vrhniškim vlakom k svojim staršem na Drenov grič. Vsak dan je zgodaj vstajala in si potem skuhala zajutrek na samovar. Tudi včeraj zjutraj je bila zgodaj pokonci in si je kuhala kavo. Naenkrat pa je samovar eksplodiral. Mariji se je vnela obleka. Vsa obupana je tekala po kuhinji in klicala na pomoč. Oče je hitro skočil v kuhinjo in se mu je posrečilo udušiti ogenj ter tako rešiti hčerko gotove smrti. Vendar pa je Marija močno opečena po celem životu. Ljubljanski rešilni avto jo je zgodaj zjutraj prepeljal v splošno bolnišnico.

★ **Na kolodvoru v Trbovljah** bi se skoraj dogodila velika nesreča. Ranžirna lokomotiva je radi nekega defekta na kretnici iztirila, šla čez cesto gotovo deset metrov daleč in se ustavila tik na robu ceste ter je le malo manjkalo, da ni padla v Savo.

★ **Vlom.** V noči od 8. na 9. decembra t. l. je bil izvršen na do sedaj še nepojasnen način vlom v hišo Korošca Franca v Motniku št. 30. Vlomilec je odnesel okrog 3000 Din denarja in dve žepni uri. Ukradeni denar je bil last trške korporacije v Motniku. Orožništvo pridno zasleduje vlomilca.

★ **Poplava v Hercegovini.** Radi neprestane deževja je Neretva zadnje dni silno narastla in dosegla skoro maksimum. Polja vasi Višiči in Čaljevo v njenem dolnjem teku, ki so bila posejana s pšenico, so pod vodo. Škoda znaša približno milijon dinarjev. Narastla reka je odnesla tudi oba stebra novega železnega mostu, ki se gradi. Na desni strani zgrajeni deli mostu so popolnoma poplavljeni, dočim so se na levi zakrivil in se pričakuje vsak čas, da jih bo voda popolnoma zrušila. Obstojta tudi nevarnost, da material novega mostu zruši stari, leseni most.

★ **Eksplodizija kotla na parniku.** V četrtek popoldne je eksplodiral kotel na parniku »Knez«, ko je plul pred luko Krilo, 1 km daleč od obale. Strojnik, ki se je nahajal v bližini kotla ob eksploziji, se mora zahvaliti samo golemu slučaju in svoji sreči, da si je rešil življenje. Dobil je samo neznatne poškodbe. Skočil je v morje in se rešil s plavanjem. Ostalo moštvo je ostalo na parniku, dokler ni prišel na pomoč parnik »Ugljar« in zavlekel »Kneza« v pristanišče Krilo. Ob 5 popoldne je bil odposlan iz Splita tender vojne mornarice »Močni«, ki je privlekel »Kneza« v splitsko luko. »Knez« je močno poškodovan.

★ **»Vožnja« po ograji stopnic.** Marijanu Cenčiču, enajstletnemu gimnazijcu, ki stanuje s svojo materjo pri neki rodbini na Zrinjevcu

DIŠAVE SLON

LIPTON-ČAJ

Zantevalje, da Vam dajo
znani rumeni zavo!

v Zagrebu v tretjem nadstropju, je bilo v največje veselje in zadovoljnost, »voziti« se po ograji stopnic iz tretjega nadstropja v prtili-
dže. Seveda je to izzivalo strah in bojazen nje-
gove matere. Tudi sluga banke v prtiližu ga je
večkrat opominjal, naj se ne »vozi« tako,
ker bi lahko padel. In včeraj se je zgodilo,
česar so se vsi bali. Okoli treh popoldne je
začel bančni sluga Hebnar strašen padec in
koj nato strašen krik. Ko je prihitel v vežo
poslopja, je že ležal onesveščen Marijan z
zlomljeno desno nogo, iz katere je tekla kri,
in z razbito glavo. Hebnar je takoj poklical
domače, ki so pozvali rešilno postajo, da je
prepeljala Marijana v bolnico, kjer mu bodo
moral odrezati desno nogo.

★ **Ponarejanje ameriških poštini listov.**
Včeraj je zagrebska policija oddala sodišču
sedem kmetov iz Pisarovine. Obtoženi so, da
so se bavili s ponarejanjem listov, s katerimi
so mislili dobiti potne liste za Severno Ame-
riko. Glavni ponarejevalec Puhek, ki je že
osmič obtožen istega dejanja, je našel neko-
liko »agentov«, ki so iskali po vaseh ljudi, ki
bi želeli iti v Ameriko. Te kmete je potem
Puhek pripeljal k gostilničarju Golubiču ob
savskem mostu, kjer jih je prevzel Stjepan Po-
povič. Ker sam ni smel v mesto radi dvelet-
nega izгона, jih je torej ta Popovič vodil na
ameriški konzulat. Nekega dne pa se je na
konzulatu zarekel nek tak »Amerikanec«, ki
je povedal dru- priimek, kakor je bil napisan
na krstnem listu, ki ga je ponaredil Puhek.
Na ovadbo konzulata je policija aretirala vse
sodelavce razen Popoviča, ki je še pravo-
časno pobegnil.

LIPTON-ČAJ

Z naših slovitih plantaž na Cel-
lonu na avnost o Vaš čajnik

★ **GOSPODINSTVO.** S. M. Ljivina Pur-
gaj. Ta dolgo pogrešana knjiga je danes do-
stikana in se broširani izdaji že dobijo v
Jugoslavanski knjigarni. V celo platno vezani
izdaji pa bodo na razpolago v torek 18. t. m.
Cena 40 Din, za celo platno 60 Din.

★ **IVAN PREGELJ, IZBRANI SPISI, I.**
IN II. ZVEZEK. Obe elegantno opremljeni
knjigi veljata (po 60 Din) 120 Din in sta od-
lično darilo za Božič in Novo leto.

★ **PRI BOLEČINAH V ZELODCU IN**
ČREVIH TER PREBAVILIH navaja uporaba
naravne »Franz-Josef« gretnice prebavila k
rednemu delovanju in s tem olajša prehod
kraml v kri. Zdravniška strokovna mnenja
poudarjajo, da se je pokazala »FRANZ-JO-
SEF« roba posebno koristno pri ljudeh, ki se
prenoče gibljejo. Dobiva se v lekarnah, dro-
gerijah in speker. trgovinah.

★ **NOGAVICE, rokavice in pletenine se**
dobe v veliki izbiri pri terdki Prelag, Ljublj.
★ **KLOBUKE popravljajo, čistijo, barvajo, likajo,**
preoblikujejo Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljub-
ljana.

★ **ZA BOŽIČ spominjajte se vsi prejem-**
niki položnic štev. 14.066 najbednejših. Pod-
porno društvo slepih.

★ **VSAKOMUR, KI POTUJE V ZAGREB**
priporočajo se novootvorenja »Restavracija
V alja k« (Štajerska vinara), Marovska ul. 10
(Prolaz), Samostanska ul. 3. — Prvorazredna
kuhinja in največja izbira štajerskih vin, ter
amerne cene.

LIPTON-ČAJ

Zapomnite: po eno žlico
na vsako skodelico čaja

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Danes imajo nočno službo sledeče lekar-
ne: L. Bahovec, A. Ustar in I. Hočvar.

○ **Rojstni dan Nj. Vel. kralja.** V ponedel-
jek, dne 17. t. m. se obhaja rojstni dan Nj.
Vel. kralja Aleksandra I. kot državni praznik.
V proslavo tega praznika se bo na ta dan ob
10 darovala v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja
slovesna pontifikalna maša, po kateri se bo
zapela zahvalna pesem s pripadajočo molit-
vijo za kralja. V pravoslavni kapeli se bo
vršila svečana služba božja ob 9, v evangeli-
ski cerkvi pa ob 10.

○ **O priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja**
dne 17. decembra 1928 bo razobesila mestna
občina na svojih poslopih zastave ter poziva
tudi hišne posestnike, da okrasijo ta dan svoje
hiše z državnimi ali narodnimi zastavami.

○ **Proti šundu.** V nedeljo, 16. t. m. ob 10
dop. se bo vršila v balkonski dvorani na uni-
verci anketa o pobujanju šunda. Vsi kulturni
delavci ujudno vabljeni. — Odbor DSFF.

○ **Po Atlantskem oceanu in po Ameriki**
nas bo vodil jutri popoldne prof. dr. V. Sa-
raban. Predaval bo v veliki dvorani Uniona,
pričetek ob štiri. Predavanje bo pojasnjeval
s skopičnimi slikami. Vstopnice v predpro-
daji v unionski trafiki. Ime predavatelja nam
jamči, da bomo imeli poln užitek.

○ **Umrl je v Mostah št. 45 v visoki starosti**
90 let g. Matevž Karp. Pokopali ga bodo jutri ob
3 popoldne pri Sv. Križu.

LIPTON-ČAJ

Najboljši iz najboljših sve-
tovnih čajevih plantaž

○ **Pravljice se bodo pripovedovale v nedeljo**
16. t. m. ob 4 pop v Mladinskem domu. Na pro-
gramu je tudi kino, zato upamo, da ljubitelji
ne zamudijo lepe prilike. Na svidenje! — Kršč.
žen. društvo.

○ **Sestanki hišnih posestnikov.** Pri sestavi
novih davčnih prijav za hišni in obrtni davek je
precej nejasnost. Da dobi hišni posestniki natanč-
no pojasnila, kako je sestavljati te nove davčne
napovedi, se vrši za ljubljanske hišne posestnike
sestanki v ponedeljek 17. t. m. ob 8 zvečer v »Ze-
leni dvorani« hotela »Union«. Takrat se bo za-
hlevalo tudi znižanje vodarine in gostilnine v
Ljubljani. Sestanke za Spodnjo in Zgornjo Šiško
bo v torek 18. t. m. ob 8 zvečer v restavraciji »Go-
renjski kolodvor«, za občno Moste v sredo 19. t.
m. ob isti uri v restavraciji g. Janka Rahneha na
Selu, za vso občno Vič v četrtek 20. t. m. ob isti
uri v »Društvenem domu« na Viču.

○ **Klub esperantistov v Ljubljani** vabi svoje
člane in prijatelje esperantskega gibanja k prazni-
rojstnega dne dr. L. L. Zamenhova, avtorja epe-
ranta, ki se vrši danes 15. t. m. ob 20 v salonu
hotela Lloyd.

○ **Prvi jesenski krojni tečaj na Zasebnem**
krojnem učilišču, Ljubljana, Stari trg 19, se je kon-
čal pretekli mesec. Tečaj so obiskovali učenici in
učenke iz cele države in zasledena ozemlja. Lepi
modeli in risbe so najboljši dokaz pristnosti kro-
ja.

Janko Klemenčič pred porotniki

Razprava o roparskem napadu na pošto ambulanco
kočevskega vlaka

Ljubljana, 14. decembra.

Danes se je začela poročna obravnava proti
Janku Klemenčiču, roj. 13. okt. 1883, oženjenemu
gostilničarju v Kočevju, ki ga obtožijo dolži hudo-
delstva ropa po §§ 190, 192 in 195 k. z.
Senatu predseduje v. d. a. s. Mladič, prised-
nika sta dr. Krajnc in dr. Kresnik, zapisnikar
avskultant Kokalj. Državno pravništvo zastopa dr.
Lavenčak, obtoženca pa brani odvetnik dr. Sajovic
iz Kočevja.

V preiskavi je bilo zaslišanih 158 prič, k
razpravi je bilo pozvanih 24 prič.

OSEBNOST KLEMENČIČA.

Janko Klemenčič se je leta 1910 poročil z na-
takarico Josipino Lavrič in Jesenicah. Tekom časa
sta imela v najemu več gostilni, ki jih je vodila
žena, dočim je on še nadalje ostal v službi pri
železnici. Tik pred koncem vojne je l. 1918 kupil
na Rečici pri Bledu za 43.000 kron hišo in gostilno
Helene Sodja. Takrat je Klemenčič pustil železnico
in postal gostilničar. Leta 1921 je s podjetnikom
Rudolfom Kokaljem iz Ljubljane začel lesno trgo-
vino v Lescah v stari pivovarni, ki jo je predelal
v žago. Pri Hipotekarni banki v Ljubljani je najel
500.000 Din posojila za financiranje tega podjetja.
Posojilo se je vknjižilo na njegovem posestvu, jam-
čil pa je zanj tudi Rudolf Kokalj osebno. Leta 1924
sta podjetnika likvidirala podjetje, prodala žago
in ves les tvrdki Matatiji v Trstu za 200.000 lir.
Klemenčič je ob tej priliki dobil provizijo 100.000
Din in 5000 lir, Rudolf Kokalj pa je od vknjiženih
500.000 Din dobil polovico.

Med tem je žena Klemenčičeva l. 1922 pričela
poleg gostilne trgovati s poljskimi pridečki, a je že
leta 1924 prišla v konkurz.

Vsled teh nesrečnih kupčij je oddal obtoženec
gostilno na Rečici 1926. leta v najem, sam pa je
prevzel v Kočevju hotel »Trste« v najem. Hotel je
adaptiral in ustanovil 1926. leta v njem tudi kino.
Vso adaptacijo je v golovini plačal, provizijo 100
tisoč Din pa je hranil na Bledu v svoji hiši v ne-
kem zaboji, kar je smatral kot svojo »železno re-
zervno«, ki jo ni maral načeti.

Podjetje v Kočevju mu je dobro uspevalo,
vendar ni mogel redno odplačevati dolga pri Hipote-
karni banki, ki je zato začetkom l. 1927 izposlo-
vala glede hotela v Kočevju prisilno upravo. Vsled
tega je prodal aprila 1927 hišo na Bledu ter je
večji del izkupička — 145.000 Din — dal Hipote-
karni banki, svoje upnike v Kočevju pa je hotel
plačati iz provizije, ki jo je bil dobil 1924. Tega
pa ni storil.

KAKO JE BIL IZVRŠEN NAPAD.

25. avgusta 1927 je vozil poštni zvožnik
Franc Bratovž v ambulanci kočevskega večernega
vlaka pošto podol Ljubljani. Med ostalimi vredno-
stmi je vozil s seboj pet denarnih vreč s skupno
183.500 Din gotovine ter še eno denarno vrečko
s 35.700 Din. Gotovina v znesku 183.500 Din je
obstojala iz 136 tisočakov, ostali znesek pa je ob-
stojal v manjših bankovcih.

Vlak je odšel iz Kočevja ob 18.32. V služ-
benem poštnem vozu je bil zvožnik Bratovž sam.
Pred poštnim vozom se je nahajal železniški pri-
lajni voz, za njim pa ostali potniški vozovi. Bra-
tovž je na vsaki postaji sprejemal in oddajal pošto.
Voz, v katerem se je vozil, se deli v paketni in
špedijski (pisarniški) oddelke, vstopa pa se v pak-
etni oddelku na obeh podolnih straneh voza.
Vrata na vsaki strani so dvojna in se dajo zapah-
niti s trojnimi zapahli. Ko je vlak zapustil postajo
Šmarje-Sap in ravno pasiral daljši predor med
Šmarjem in Škofljico, se je nenadoma pojavil v
poštnem vozu velik maskiran mož z revolverjem
v roki. Neznavec je Bratovža nastavlil revolver na
prsa, rekoč: »Šuti, ako ti je život dragi! Bratovž
je v strahu zaklical: »Na pomoč, pomagajte!« na-
kar mu je ropar v usta natlačil neko kunjo, ga
zgrabil za vrat, podrl na tla, zavezal oči, mu po-
veznil in zadržnil neko vrečo čez glavo ter mu nato
še zvezal noge in roke. Nato se je napadalec spravi-
l na posel: odpiral in zapiral je predale, od La-
verce dalje pa je vse utihnilo. Zvezani Bratovž je
sicer vpil, toda nihče ga ni mogel slišati vsled
močnega ropotanja vlaka. Šele v Ljubljani so ga
našli in rešili veki. Ob tej priliki so tudi ugotovili,
da je bila prerezana poštna vreča in iz nje vzeti
183.500 Din. Policija je osumila uradnika Bratovža,
česar, da je bil z roparjem dogovorjen. Vsled na-
silnega ravnanja roparja ter vsled tega suma je
mož silno trpel. 6. septembra je bil izpuščen iz za-
pora in preiskava proti njemu ustavljena.

ZAGOVOR OBTOŽENCA.

»Jaz nisem kriv. Jaz tako daleč nisem padel,
jaz nisem bil šel tako daleč, da bi bil riskiral
svojo eksistenco in eksistenco svoje družine.«
Obtoženi nato opisuje stanje in potek svo-
jega gospodarstva, trgovine in sploh vseh podležij,
s katerimi se je bavil on in njegova žena.

»V Kočevju sem se bil precej ugotovil in
bi bilo šlo, da nisem napravil kina. Napravil sem
bi tudi gledališki oder, kulise l. dr. S tem in z
drugimi popravami sem se zadovoljil. Takrat sem se
tudi odločil, da prodam hišo na Bledu. Pritisnila
je bila namreč banka, ki sem se je hotel rešiti
popolnoma z izkupičkom te hiše in drugimi pri-
hranki.«

»13. avgusta ste prišli v Ljubljano na orožne
vaje. Koliko ste imeli takrat denarja?«

»Imel sem okrog 4000 Din.«

»Zakaj pa ste tisti dan iskali posojilo, ko
ste imeli toliko denarja?«

ja. Več obiskovalcem je vodstvo brezplačno pre-
skrbelo službo.

○ **Vlom v barako.** V barako športnega kluba
Primorje ob Dunajski cesti je bilo v noči na 12.
decembra vlomljeno. Tat je ukradel nogometne čev-
lje in celo odvil vodovodne pipe in jih odnesel.

○ **Policajska kronika.** Od 13 na 14. t. m. so
bile izvršene 4 aretacije, in sicer sta bili dve osebi
prijeti radi tatvine, ena radi kaljenja nočnega miru
in ena radi prostitucije. Ovadenih je bilo radi tat-
vine 4, radi nevarne grožnje 1, radi prekrščenja
policijske ure 2, radi kršenja uredbe o zapiranju
trgovskih lokalov 6 in radi prestopka cestno polie.
reda 1 oseba.

○ **Tat suknji.** Dne 13. t. m. popoldne je neki
okoli 25 let star mož ukradel Radomiru Radežku na
Abadjevi cesti iz predbove siv suknjič z drago-
nerjem od zadaj, vreden 300 Din. — Dne 11. t. m.
je pa bila ukradena suknja Jožetu Blanki, kroja-
škemu mojstru na Sv. Petra cesti 44. Tudi to tat-
vino je izvršil neki mladenič, ki je navidezno iskal
delo ter porabil priliko za tatvino.

Najboljši, najizdatnejši, zato najcenejši premog!

Angleški premog, 8000 kalorij, 720 Din za tono.
Družba Ilirija, Vilharjeva cesta, za glavnim kolo-
dvorom. — Telefon 2820.

»Hči me je prosila za denar. Ker pa sem me-
nil, da bom svoj denar še rabil, sem ji napisal
pismo na prijatelja, da naj mi posodi.«

»Prenečevali ste tistikrat pri Mikliču. Zakaj
ste vsak dan odpovedovali sobo, pa ste se spet vra-
čali zvečer?«

»Tega se ne spominjam. Moja navada to ni
bila. K »šestici« sem šel v vojaški obleki, denar
sem pozabil v civilni obleki. Zato sem iskal de-
narja na posodo pri plačilnem natakariju, ki me je
kot gosta dobro poznal.«

»Ali ste bili pri »Slonu« tisti dan?«

»Se ne spominjam, da bi bil.«

»V preiskavi ste rekli, da gotovo veste, da
niste bili?«

»Da, gotovo vem, da nisem bil.«

»Pričelo se vas videle tam?«

Pri Mikliču je obtoženi spal 23. avgusta, ko
je bil po končani orožni vaji odpuščen, ter še 24.
avgusta. 25. avgusta zvečer pa se je izvršil napad
na ambulanco. Ta dan, v četrtek, je obtoženi do-
polndne bil v Hipotekarni banki, popoldne ob treh
je bil pri odvetniku dr. Felčiču, ob pol 6 je šel
še enkrat v banko. Zvečer je bil tudi pri Bonaču,
kjer je kupoval bloke za vstopnice. Trdi, da je
bil od 8—9 zvečer pri »Šestici«, kjer je večerjal in
vnil plačilnemu natakariju 200 Din. O tem dejstvu
pa noče natakarij ničesar slišati. Iz zapora je hotel
Klemenčič izlhotati potom svoje žene listek, s
katerim je hotel natakariju nekako sugerirati, da
izpove njemu v prid. Okolnost, da bi bil Klemen-
čič v tistem času tam, je bistvene važnosti.

Važno je dalje, kje je obtoženec dobil ban-
kovec, ki so bili pri njem najdeni in po številkah
ugotovljeni kot tisti, ki so bili iz vlaka ukradeni.
Zanimiva je pot, ki so jo taki bankovci prerobili,
preden jih je oblast vlovila. »Kmetika posojilnica«
je dobila takšne bankovce od »Figovce« in še ene
gostilne, kjer je obtoženi večkrat bil. Natakarija
pri »Figovcu« se je spominjala, da je nekdo tak
bankovec menjal, ko je plačeval pivo.

Obtoženec: »Saj res! Ravno za vrček piva bom
menjal tisočak.«

»Ko ste bili v takšnih mizernih življenjskih
prilikah, zakaj ste se toliko vozarili z avtom?«

Obtoženi se izgovarja povsem hladno in v raz-
nih medijih odgovorih navaja, »da je pač tako pri-
šlo«, da »je že moralo tako biti« itd.

»8. septembra se je ugotovilo, da ste stran-
kam, ki ste jim plačevali, izdali med drugim tudi
10 uropanih bankovcev?«

»Mogoče sem katera dobil v Kočevju. Saj
so prišli k meni menjavati različni ljudje.«

»Kaj bodo hodili, ko je vsak vedel, da nimate
nikakega denarja. Vi ste plačevali razne račune pri
različnih strankah in samo pri teh in pri nobenih
drugih strankah so se našli takšni bankovci. Kako
to razlagate?«

»Ne morem drugega reči, kakor da sem jih
sam moral neke dobiti.«

Glede robe, ki so ga bili našli v vlomljenem
vozu, o katerem se je ugotovilo, da je last Klemen-
čičeva, navaja obtoženi, da ga je mogel zgubiti,
ko je bil na orožnih vajah; takrat ga je lahko tudi
zamenjal z Bratovžem, s katerim sta skupaj služila.

ZASLIŠEVANJE PRIČ.

Natakarija pri Klemenčiču pove, da so tisoča-
ke menjali različni ljudje. Abonentni so imeli veči-
noma tisočake, s katerimi so ob mesecu plačevali
hrano.

Vratar pri »Mikliču« pripoveduje, da je bil Kle-
menčič zelo razburjen ob času, ko je v hotelu sta-
noval. Sicer ga pa pozna, da je bil vedno miren,
točno je vse plačeval.

Sofer Figar je tisti večer, ko je bil napad iz-
vršen, govoril s Klemenčičem pred »Emono«. Prišel
je od pošte sem; če je stopil iz kavarnе »Slon« ali
iz Presernove ulice, ne ve. Odšel je proti »Šestici«.
Tramvaj ni prišel ob tistem času in izključuje, da bi
se bil Klemenčič z njim pripeljal. — Klemenčič pravi,
da je prišel iz veže »Slon«? — Ne, od vogla sem
je prišel. — Koliko je bila ura? — Po mojem pre-
prijanju je bilo približno 10. (Dolenjski vlak je pri-
hajal ob trideset na devet na glavni kolodvor). Šel
je počasi, brez kovčka. Pri drugem ali tretjem oknu
od vhoda v kavarno sem ga prvič zapazil. Zgovorila
sva se, da ga peljem zjutraj na Bled. Počakal sem
ga zjutraj pred Mikličem. Če je imel zavitek s se-
boj, se ne morem spomniti. Ko sva se vračala, je
deževalo. (Obtoženi trdi, da je šel tistikrat na Bled
po »železno rezervo« v znesku 83.000 Din, ki ga je
hranil tamkaj. Zavitek z denarjem je položil v av-
to na zadnji sedež, pokril ga s površnikom, sam pa
sedel k soferju.) Priča pa trdi, da je obtoženi sedel
zadaj in se nič ne spomni, da bi se bil zavitek zmo-
čil od dežja, kakor to govori Klemenčič.

Nadpoštar Vujčič v Kočevju pove, da se je
prvi v vlaku oropani bankovec pojavil v Kočevju
23. septembra, torej dober mesec po napadu. Seznan
tistih bankovcev pa so vse pošte dobile še pred 1.
septembrom, neposredno po napadu. Odločno izjav-
lja, da v denarju, ki ga je pošta izplačevala za pla-
če državnim uradnikom, ni bilo nobenega teh ban-
kovcev. (Vprašanje obstoja zato, ker so bili med te-
mi uradniki tudi abonentni K. hotela, ki naj bi po
njegovem lahko s takimi bankovci pri njem hrano
plačali.)

Ivan Glesič, hotelir v Rog. Slatini, navede, da
je gospa Klemenčičeva živela tamkaj kot vsak dru-
gi gost; da torej ni trošila preveč, kakor se to sli-
ka v obtožnici. Tudi nekatere druge priče iz Ko-
čevja izjavljajo tozadevno v prilog obtoženca in
pravijo, da so bili izdatki obtoženčeve žene na

obleke, perilo itd. povsem v skladu z ostalim življe-
njem rodbine, ter da ni govora o kakem luksuzu.

Kretnicar na dolenjskem kolodvoru, Defar Mil-
lan, je ob prihodu vlaka vršil službo v neposredni
bližini ambulančnega voza ter bi bil moral brez-
pogojno slišati vpitje zvezanega Bratovža iz voza,
izjavlja, da ni čul nikakšnega vpitja ali kričanja,
niti ropota iz dotičnega voza.

Karel Rosenwirth plačilni natakarij pri »Še-
stici« se nič ne spominja, da bi bil nek četrtek
posodil Klemenčiču 200 Din kakor to trdi obtoženec.
Če bi bil posodil, bi ga bil zapisal v »šrni notes«
(ga pokaže), kakor to dela ob vsakem podobnem
slučaju, toda v »notesu« njegovega imeni ni.
200 Din je že vstopa in bi jo ne bil pozabil vpisati.
Če bi ga bil posodil, bi mu bil gotovo posodil, ker
ga je poznal kot gosta, ki večkrat obišče lokal.

Režika Rupar je pozvana glede robe, s ka-
terim so bila Bratovžu zamašena usta. Robec so
je predložili in potrdi, da je prav take robeč imela
obdolženčeva hči.

Anica Butara, uradnica pri trgovcu Štepiću,
pripoveduje, da je prišel Klemenčič nekaj plače-
vat, imel je tisočake. Začel jih je šteti, koj prvi
je bil ukraden — kar je priča ugotovila po sezna-
mu — ter je obtoženca na to opozorila. On se je
začudil, umaknil predmetni tisočak ter odšel, čes.
morda so tudi ostali tak, »grem koj tja, kjer sem
jih najbrže dobil. Priča je hotela pogledati še
ostale tisočake, kar pa obtoženi ni dopustil.

Priča Ivan Petrič izpove, da je obtoženega
srečal usodni večer v Ljubljani okoli sedmih zve-
čer, videl ga je tudi v kavarni »Slon«, kjer se je
tudi priča nahajal. Tudi bivši brivec pri »Slonu«
je obtoženca videl tisti večer v Ljubljani ob 18. uri
30 minut.

— Klemenčič trdi, da je bila takrat ura 21.45?

— Navadno sem hodil tistikrat domov prej,
lahko pa je mogoče, da sem se toliko zakasnil in
je bila res toliko ura. Točno ne vem. Govoril pa
sem tisti večer z obtožencem, ali v kavarni ali re-
stavraciji »Slon«, tega ne vem.

Kati Korosec je od obtoženca kupila na Bledu
hišo ter je važna priča glede »železne rezerve«, na
katero Klemenčič gradi več zagovor o možnosti
tolikih svojih izdatkov ob času tik po napadu. O
stvari priča le malo ve. Pač je imel obtoženi v pro-
dani hiši še po prodaji neke stvari, med katerimi
bi po Klemenčičevi trditvi imel biti tudi zaboj
z »železno rezervo«, 83.000 Din. Pisala mu je več-
krat, naj pride po te stvari, toda obtoženec niti
odgovoril ni. — Klemenčič o takih sporcih nič
neče vedeti.

Policijski nadzornik Zajdel, ki je vodil vse
poizvedbe, navaja njih potek in dejstvo, da so se
koj po napadu pojavili baš v Kočevju oropani ban-
kovec v večjem številu. Ko so napravili pri Kle-
menčiču hišno preiskavo, so našli tam prav na-
vratno take robe, kakor je bil robec, najden v
vlaku ter je tudi dotični robec obtoženčeva hčerka
tako spoznala za svojega. Klemenčič je bil nato
2. marca letos aretiran.

Ves potek razprave in zasliševanje prič gre za
tem, da obdolženec dokaže svoj alibi, t. j. da se je
ob času napada nahajal v Ljubljani.

Razprava je trajala pozno v noč in se bo danes
nadaljevala.

Mariborska porota

Maribor, 14. decembra 1928

Z NOZEM V TOVARISEVA PRSA.

Pred porotniki se zagovarja radi hudočelnosti
ubojca Janez Popoček, delavec, rojen 24. junija 1902
v Podvincih pri Ptujju. Janez Popoček je bil zapo-
slen kot zidar v Mariboru; stanoval je skupno s
sedmoro tovaršev v Studenih pri Mariboru Ale-
ksandrova cesta 17. Dne 8. novembra so imeli
zidarji likof, ker so dogotovili zasilna stanovanja
ob Magdalenskem parku. Zvečer so prišli zidarji,
ki so stanovali v omenjenem stanovanju domov in
se vlegli spat. Eden izmed njih, Franc Bežjak, je
po nesreči prevrnil umivalno posodo tako, da je
tekla voda pod slamnato Aložija Ljubeca, ki je
bila v bližini. Radi tega se je Ljube

Maribor

□ **Proslava rojstnega dne Nj. V. kralja.** V ponedeljek 17. decembra kot na rojstni dan Nj. V. kralja se vrši ob 10 v stolni in mestni župni cerkvi slovesno bogoslužje ob prisotnosti zastopnikov vseh civilnih in vojaških oblasti in uradov. Za one, ki žele predložiti na Najvišje mesto čestitke in udanostne izjave, bo po cerkveni slovesnosti v sprejemni dvorani velikega župana na razpolago vpisna knjiga. Vsi državni uradi in javna oblastva razobesijo na svojih poslopih zastave. V šolah se ne vrši pouk, v državnih in drugih javnih uradih počiva delo ves dan; isto velja temeljem člena 19 Uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic tudi za trgovska in obrtna podjetja.

□ **Občni zbori okrajnih organizacij SLS.** Za II. okraj drevi ob 19. uri na Koroški cesti 1, za III. okraj v ponedeljek dne 17. t. m. ob pol 20. uri pri Birtiču.

□ **Božičnico** ima jutri ob 19 Krščanska ženska zveza v veliki dorani Narodnega doma. Obdarovane bodo uboge članice ter njih otroci.

□ **Zadnja pot Lovra Pečeniča.** V lepem številu so ga spremili prijatelji in znanci na njegovi zadnji poti. Pevski zbor prijateljev akademikov in bogoslovcev-sošolcev mu je zapel v poslednje slovo Vigred in Blagor mu. Poslovilo besedo pa so sprejeli na njegovem grobu akademik Miroslav Tozon, v imenu jugosl. kat. akademika društva »Zarja« in Akademike zveze akademik Mirko Avsenak, v imenu kršč. soc. akad. kluba »Borba« in Dijaške zveze, g. Lojze Ferlana pa v imenu nameštencev tukajšnje ekspoziture OUZD. Idealista smo pokopali in zavednega katoliškega akademika.

□ **Na IV. prosvetnem večeru**, ki se je vršil v četrti zvečer v dvorani Zadrugne gospodarske banke, je imel nad vse zanimivo predavanje vseuč. prof. dr. L. Ehrlich iz Ljubljane. Otvoril je večer g. msgr. Vreže, nato pa je predavatelj orisal značilnosti posameznih kultur. Predavatelj je želel za svoja z velikim strokovnim znanjem pedna izvajanja toplo zahvaliti hvalečnim poslušalcem. Predavanja so ponazarjale številne skiptične slike.

□ **Starši tečejo** vendar ne zmorejo. Iz krogov prizadetih staršev smo bili naproseni, da objavimo sledeče: V Mariboru je začela pri nekaterih vzgojiteljih in vzgojiteljicah osnovnošolske mladine navada, da morajo otroci tlovaditi kar v nogavnicah. Ni treba se posebej naglašati, da je to zlasti za starše jako neprijetna zadeva. Za vsako tolovadno uro gre par nogavic; in revni starši tega vendar ne zmorejo. Zato apeliramo na vse mero-dajne čimtelje, da se ta zadeva kako uredi v prid revnim staršem.

□ **Z božjim ropom na vesti.** Že včeraj smo poročali o potepu Ivanu M. in njegovih blodnjah. Naznaje pa je mariborska policija Ivana vendar ugnala, da je vse priznal glede dragocene lunule, ki so jo bili iztaknili v njegovem stanovanju Pod mostom. Izpovedal je, da je dne 6. t. m. vlomil v župno cerkev v Slovenski Bistrici in sicer na ta način, da je z železnim drogom razširil mrežo ob vhodnih vratih in nato smuknil skozi razbito okno v cerkev. Najprej je potep Ivan postal pri krstnem kamnu in ukradel svečo; nato pa se je približal glavni oltarju, vlomil tabernakelj ter vzel iz monstrance lunulo, pri čemer je skotalilo nekaj dragocenih kamnov iz monstrance po oltarju, ki si jih je brez vsakršnega pomisleka prilastil. Iz ciborija pa je vzel hostije ter jih po lastni izpovedi snedel. Istokasno pa je nastal pri posestniku Juhartu v Slov. Bistrici požar; obstoja sum, da je med požarom in cerkvenim vlomom najtemnejša zveza v tem smislu, da se je s požigom nameravala odvrniti pozornost meščanov od tega, kar se je medtem v farni cerkvi dogajalo. Tudi se vršijo sedaj poizvedbe glede tega, da li ni potep Ivan izp-d mosta v nekaterih temnejših zvezah s cerkvenim vlomom na Teharjih.

Celje

□ **Ljudska knjižnica Kat. prosvet. društva** na Cankarjevi cesti 4 je jutri v nedeljo 16. decembra odprta med 9. in 10. uro. S tem, da je knjižnica odprta tudi ob nedeljah, bo zlasti ustrezno okolišnem celjskemu prebivalstvu, ki se lahko posluži knjižnice ob priliki obiska cerkve. Opozorjamo, da vzdržuje knjižnica razven strogo beletrističnega še bogate oddelke znanstvenega in poljudnoznanstvenega značaja, iz katerih lahko z enakim pridom črpati tako kmet in znanstvenik.

□ **Umetno drsišče v Celju.** Po dolgem in trudopolnem delu, združenim z velikimi denarnimi žrtvami, se je končno posrečilo športnemu klubu »Celje« zgraditi v mestnem parku svoje drsišče. Preureditev tenis-igrišča v drsišče je stala preko Din 40.000. Drsišče bo dostopno vsakomur proti izredno nizki vstopnini. Za dijaštvo je pa vstopnina še nižja od splošno določene. Drsišče bo odprto ves dan, t. j. od 8. zjutraj do 21. zvečer ter je dobro razsvetljeno. Ker je stala naprava toliko denarja, ki ga je moral klub vzeti proti visokim obrestim na posodo in se bodo tudi dnevni izdatki le težko krili z dohodki, namerava klub v bližnjih dneh prirediti nabiralno akcijo pri pridobitnikih in prijateljih zimskega športa.

ANGINOL-TABLETE

so najboljšo sredstvo proti prehlajenju in kašlu. — Dobi se v vsaki lekarni

Dopisi

Trbovlje

□ **Zadruga krojačev in krojačic** ima preizkušnjo vajencev dne 30. decembra t. l. ob 2 popoldne v gostilni Božič.

□ **Krekova mladina** bo prihodnjo nedeljo igrala igro »Sinovo maščevanje« z burko »Rdeči nosovi«. Kdor pride pogledat, mu ne bo žal.

□ **Knjige Mohorjeve družbe** so dospale. Dobe se pri g. kaplanu Gorograncu v kaplaniji.

□ **Viš.** Izredni občni zbor Kat. prosv. društva se vrši prihodnji torek t. j. 18. decembra ob 8 zvečer v Društvenem domu. Vsi člani vabljani! Begunje pri Cerklju. — Novi Prosvetni dom je dogotovljen. Otvoritev se je vršila 2. decembra, preteklo nedeljo pa se je ponovila z nekoliko spreminjenim sporedom, namreč z akademijo cerkniške orlovske trge. Sodelovali so odseki: Cerklja, Rakke, Stari trg, Begunje in cerkniški orliški krožek. Vse točke, telovadne in pevske, so krasno uspelo. Občinstvo, ki je ob blizu in daleč napolnilo prostorno dvorano, je bilo prav zadovoljno. Prireditve se je vršila pri pogrnjenih mizah. Četudi se je streglo le z brezalkoholnimi pijačami, je bila zabava prav živahna. Prihodnje leto se vrši slovesna blagoslovitev Doma.

Radio

NOV PRAVILNIK.

V poštenu ministru se pripravlja nov pravilnik o sprejemu na privatnih radijskih aparatih. Osnutek je že izdelan. Kakor poroča »Radio, telegraf in telefon« bo poleg drugih objav za amaterje v novem pravilniku tudi ta, da se aparati prijavljajo lahko na vsaki pošti, vsak poštni urad sprejema tudi naročnino.

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 15. dec.: 12.30 Reproducira glasba; — 17.30 Radio-orkester; — 18.30 Delavska ura; Družnisko in materinsko zavarovanje po zakonu za zavarovanje delavcev; — 19. Nemščina, poučuje ga. dr. Piskernik; — 19.30 Poglavje iz modroslovja, vseuč. prof. dr. Veber; — 20. Parmov večer II.; Parma kot človek in skladatelj, govori mag. svetnik g. Govekar. Godba Dravske divizije pod vodstvom dr. Čerina izvaja Parmove skladbe: 1. Naši fantje, koračnica, 2. Podpouri iz op. »Caričine amaoonke«, 3. Romanca iz opere »Urh, grof celjski«, 4. Velika fantazija iz opere »Ksenija«, 6. Mina, valček iz opere »Nečake«, 7. Mladi vojaki, koračnica. Vmesne speve poje ga. Fanči Čadeževa: 1. Zapoji mi ptičica glasno, 2. Rokovnjači — Zora vstaja. Projekt. Gospod Banovec poje: 1. V poslednji noči, 2. Ptička iz »Legionarjev«. Za tem citraški večer ge. Komšerijeve. — 22. Sportne vesti.

Druge programe

Sobota, 15. decembra.

Zagreb: 17. Pravljice. — 17.30 Ruske narodne pesmi. — 20. Predavanje. — 21. Prenos cerkvene glasbe iz Karlovca. — Praga: 12.30 Orkester. — 13.30 Predavanja. — 16.30 Popoldanski koncert. — 17.30 Predavanja. — 19.30 Prenos iz slovaškega gledališča. — Varšava: 17.10 Predavanja. — 19.30 Radijska kronika. — 20.30 Večerni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 19.30 Predavanja. — 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvarlet Cerda. — 16. Glasba. — 17.45 Predavanja. — 20.15 Vojnovičeva drama Aquinotium. — Nato: večerni koncert. — Budapest: 12.20 Trio. — 18.30 Ciganski orkester s petjem. — 19.30 Opera. — Nato: Tarogato in petje. — Berlin: 17. Koncert na dveh klavirjih. — 17.30 Kavarniška glasba. — 19. Predavanja. — 20. Uriel Acosta, žalna igra. — 22.30 Ples. — Leipzig: 16.30 Mandoline. — 18. Predavanja. — 20. F. Schubert, Der trene Soldat, pevska igra. — München: 16. Trio. — 17.30 Božični darovi, predavanje. — 18. Citre. — 20. Švicarske melodije. — Stuttgart 15. Trio virtuofov. — 16.35 Iz romantičnih oper. — 18.15 Predavanja. — 20.30 Dunajski večer. — Bern: 16. Orkester. — 19. O božičnih darilih. — 20. Švicarska ljudska glasba. — 22. Orkester. — Milan: 12.30 Kvarlet. — 16.30 Kvintet. — 17.30 Otroško petje. — 20.30 Koncert. — 23. Ciganski orkester. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Verdi, Otelo. — Toulouse: 21.30 Argentinsko petje s spremljevanjem kitar. — 21.50 Iz Wertherja (Göthe). — 22.45 Dunajski ples.

Rajsko veselje

bo povsodi povzročila vest, da bomo na Božič poslušali radio z

Barilevimi cevmi

Nebeško glasbo imate lahko doma, ako si za svoj radio nabavite Tungsram Barileve cevi

Barileve cevi se dobe v vseh boljših radio-trgovinah

Sport

ILIRIJA: VIKTORIJA (ZAGREB).

Jutri, v nedeljo ob 14.30 na igrišču Ilirije.

SK Ilirija je pridobila h koncu letošnje nogometne sezone za gostovanje zagrebško Viktorijo, trenutno eno najbolj cenjenih moštev v Zagrebu. V jesenski prvenstveni tabeli je zavzela Viktorija tretje mesto, pred njo sta Hašk in Gradjanski, za njo Concordia, Zvezničarji, Sparta, Croatia in Derby. Ta izvrstni položaj v prvenstvu najbolj govori za dobro formo in kvaliteto Viktorije. Njene odlike so dobra in lepa kombinacijska igra, prvotredno tehnično znanje in absolutna fairnesa. Naši publiki je v najboljšem spominu izza zadnjega gostovanja proti Iliriji, v katerem je podlegla v najboljši formi se nahajajoči Iliriji jedva s 3:4.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Igralci I. skupine se opozarjajo na objavo v članski knjigi v »Evropi« radi jutrišnje prijateljske tekme z zagrebško Viktorijo. — Načelnik.

ŽELEZNIČAR (MARIBOR) — PRIMORJE.

V nedeljo bo prvič gostovalo v Ljubljani simpatično moštvo SK Železničar iz Maribora. — V predtekni nastopi dobra rezerva Primorja proti I. moštvi SK Reka. Obe tekmi se vršita na igrišču Primorja na Dunajski cesti, in sicer predtekma ob 13.30, a glavna tekma ob 14.30.

Vremenska poročila JZSS. Zveza je prejela včeraj sledeča vremenska poročila: Kranjska gora: temperatura zjutraj — 5, jasno, v dolini 40 cm pršiča, smuka prav dobra. Bohinjska Bistrica: temperatura — 1, visoka megla, v dolini 18 cm pršiča, v višjih legah nad pol metra; smuka ugodna. Logatec: temperatura zjutraj — 2, osenjen sneg, 10 cm višine, oblačno, smuka dobra. Kofce: temperatura — 2, snega 40 cm, pršič, oblačno vreme, smuka dobra. Dom na Kravcu: temperatura — 2, snega 1 meter, 20 cm pršiča, vreme jasno, smuka idealna. Velika planina: na staro 75 cm podlago zapadlo 5 cm pršiča, vreme jasno, mirno brez vetra, idealna smuka, sneg je šele od pasjih pečin dalje. Sv. Janez v Bohinju: umetno drsišče pri hotelu Sv. Janez je zamrznjeno in prav dobra ledena ploskev. Drsalce opozarjamo na lepo priliko, ker bo vsak dan narejena nova drsalna ploskev.

Slovenske planinsko društvo znanja, da bode Erjavčeva koča na Vršču otvorena in popolnoma oskrbovana od sobote dopoldne (15. t. m.) do ponedeljka zvečer. Sobežne razmere so jako ugodne, ker je že prejšnjo nedeljo bilo okoli pol metra pršiča, sedaj je pa zapadel še nov sneg. Koča je dostopna tudi za navadne turiste, ker je pot do koče izgažena. Ker leži koča na najlepšem kraju v naših Julijskih alpah, priporočamo nje obisk smučarjem in turistom. Opozorjamo tudi, da bo koča otvorena tudi preko Božiča in novega leta.

Gospodarstvo

Za povzdigo vinarstva in sadjarstva

Na izrednem občnem zboru Zadrugne zveze v Mariboru so bile sprejete o sadjarskih in vinarskih združenih te-le resolucije:

Sadjarske zadruge.

1. Oblastna odbora mar. in ljublj. oblasti in kmet. ministristvo se naprošajo, da priskojijo novoustanovljeni sadjarski zadrugi na pomoč z izdatnimi subvencijami zlasti prva leta ter vnesijo v prihodnje proračune v to svrhu primerne zneske. 2. Mar. obl. odbor naj nastavi poleg treh rednih sadjarskih nadzornikov referenta (nadzornika) za sadno vporabo, kojega naloga bo prirejati po deželi predavanja in tečaje o pravilnem spravljaju, sortiraju, pakovanju in vnovčevanju sadja, o shranjevanju presnega sadja, napravi raznih sadnih izdelkov v kmetičem gospodinjstvu, umnem ravnanju z sadnim vinom itd. 3. Zadrugna zveza v Ljubljani se naproša, da podpre Sadjarsko zadrugo s ceneni krediti in ji pomore tako, da bo mogla pričeti s smotrenim delovanjem. 4. Oblastna odbora odpremlja preko Zbornice za TOI s tehtnimi dokazi podprte predloge na ministristvo za promet in kmet. ministristvo, da se znižajo tovarne tarife na sveže sadje v vsej državi in preskrbi za prevoz zadostno število sposobnih vagonov. 5. Oblastna odbora blagovolila posredovati pri kmetijskem, trgovinskem in zunanjem ministristvu, da se napravi na zunanjih tržiščih primerna reklama za naše sadje, zlasti jabolka, ki se lahko kosajo glede kakovosti z vsemi sadjerskimi deželami. 6. Da se napravi energičen konec neznošnim razmeram, ki vladajo danes v naši sadni trgovini in da se dvigne ugled našemu blagu v inozemstvu, se naproša oblastna odbora, da uvedeta z uredbo nakladno kontrolo na vseh žel. postajah Slovenije, na katerih se pečkasto sadje naklada in izvaža. V to svrhu se izdela poseben pravilnik in izvežba kontrolno osebje v zadevnih tečajih. 7. Oblastna odbora podvzema potrebne korake pri kmet. in trgov. ministristvu, da se ju obvešča sproti o stanju sadne letine in cenah sadja v inozemstvu in sicer na podlagi poročil, ki jih dobivata omenjeni ministristvi od naših zunanjih zastopstev (konzulatov, poslaništev itd.). 8. Ker je sedanja uradna statistika do kraja pomanjkljiva in nezanesljiva, se naproša Oblastna odbora, da izvedeta v doglednem času šteje sadnega drevoja v obeh oblastih Točna statistika bo tvorila podlago za nadaljnje udejstvovanje v tej panogi. 9. Ministristvo za promet se naproša, da na razpolago točne statistične podatke o uvozu in izvozu sadja iz Slovenije v minulem 10 letju. V bovože se bo zahtevalo, te podatke sproti koncem izvozne sezije. 10. Z ozirom na izredno gospodarsko važnost sadjarstva v Sloveniji, se naproša Oblastna odbora, da posvečata tej panogi pri sestavljanju svojih proračunov vso pažnjo ter pospešujeta zlasti porenjenje produkcije, izvoz sadja in intenzivno oskrbo sadnega drevoja. 11. Pri žel. ministristvu naj se napravijo koraki za znižanje tarif brezalkoholnih pijač. Glede koncentriranih sadnih sokov pa naj se opozori trgovsko ministristvo na našo domačo produkcijo, ki naj se jo pri sklepanju trgovskih pogodb vpošteva.

Vinarske zadruge.

1. Oblasti in vinogradniki naj smatrajo vinarsko zadrugništvo kot edino pravilno rešitev vinske krize. 2. Državne in samoupravne oblasti naj potom zadrug z brezobrestnim posojilom omogočijo vinogradnikom obnovo vinogradov. Kakor je v tekočem državnem proračunu v čenu 59 določenih 30 milijonov za obnovo vinogradov na jugu naše države, tako naj se v bodoči proračun vsaj primerna vsota za obnovo vinogradov v Sloveniji. 3. Vinski zakon naj čimprej pride do izvajanja. Izvajanje pa naj se prepusti oblastnim skupščinam. 4. V letošnjem finančnem zakonu ali s posebno uredbo naj se sistemizira vinska tararina, da ne bo že med občinami v tem oziru občutna razlika, kakor se sedaj dogaja. 5. Da se prepreči razne zlorabe, naj se strogo izvajata kletarsko nadzorstvo, ker je sedaj drž. oblast istega ukinila, naj ga uvede, oblast. 6. Carinska politika naj se vodi vsaj v tem smislu, da se omogoči vsaj oži obmejni con izvoz vina in da se dovolijo razne olajšave pri plačevanju carine. 7. Domači denarni zavodi naj sistematično zbirajo kmetijski denar in ga naj vsmerijo za razvoj kmetijskega zadrugništva. 8. Razumno vinarstvo bi prav posebno pospeševale vzorne kleti, ki bi služile vinogradnikom v zgled za njihovo delo, zato naj oblastni odbor ali pa država ukrene potrebno za ustanovitev takih vzornih kleti. 9. S sedanjim klosterneburškimi tehnicami je vsled njihovih nepopolnosti zvezano mnogo neprimlik, iz katerih nastaja vinogradnikom občutna škoda. Zato naj se te tehnične postavijo pod državno kontrolo, da se onemogoči vporaba netočnih tehnik. 10. Pri vojaški oblasti je podvzeti korake, da se v vinorodnih krajih ne bodo vršile vojaške vaje v času dozorevanja grozdja, kjer vojaštvo redno ob takih prilikah napravi vinogradom veliko škodo.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 8. dec. 1928. (Vse v milj. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 30. nov.) Aktivna: kov. podloga 348.0 (—27.3), posojila: menična 1416.8, lombardna 253.6, račun začasne zamenjave 270.1 (—22.0), saldo raznih računov 481.4 (—42.2); pasiva: bankovci v obtoku 5.550.1 (—47.3), račun začasne zamenjave 270.1 (—22.0), drž. terjatve 190.2 (—36.8), obveznosti: žiro 458.1, razni računi 205.8, skupaj 663.9 (plus 25.1); ostale postavke neizpremenjene.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurs je razglašen o imovini Jožefa Petka, neprot. trgovca v Vrhoplju pri Kamniku; prvi zbor upnikov 20. dec., prijavitelj do 31. jan., ugotov. narok do 21. febr.

Prisilna poravnava: v konk. stvari Franca Starčiča in Marije Starčičeve, trgovcev v Mariboru je potrjena, sklenjena je v zadevi zapuščine Franca Skrabarja v Višnjigori in je konkurs odpravljen; narok za prisilno poravnavo v zadevi Josipa Koširja, trgovca v Mariboru se vrši 17. jan.

KOŽNI SEJEM V LJUBLJANI.

Razen kakaga nedeljskega lovca poznajo sicer gotovo vsi lovci dan sv. Neže. Ta datum jim je poznan zato, ker se že desetletja vrše v Ljubljani na prvi ponedeljek po sv. Neži kožni sejem. Zanjeta leta pa je Ljubljanski velesejem s sodelovanjem Lovske zadruge v Ljubljani te kožne sejme reorganiziral in izboljšal. Poseben oddelek na velesejmu, imenovan »Divja koža«, zbira kože vseh vrst divjih živali, jih sortira in povabi domače in tuje kupce na dražbo in nakup kož. Pri teh dražbah so se lovci prepirali že ponovno, da se tu in na ta način dosežejo najboljše cene. Zato naj tudi letos mišče ne zamudi prilike, ki mu jo nesebično nudita Ljubljanski velesejem in Lovska zadruga v Ljubljani. Pošiljajte kože »Divji koži« na Ljublj. velesejem in s posebnim pismom razpredelbo. Le-

tos pade sv. Neža ravno na ponedeljek in se vrši ta sejem torej na dan 21. januarja 1929. Kože se sprejemajo do tega dne popoldne. Čimpreje pa jih pošljete, tem bolje ustrezete »Divji koži«.

Zbor upnikov Slavenske banke. V konkurzu Slavenske banke se vrši dne 18. t. m. ob 9 popoldne v njeni bivši palači v Zagrebu občni zbor upnikov, na katerem se imajo potrditi zaključki o prodaji raznih nepremičnin konkurzne mase.

Borza

14. decembra 1928.

DENAR

Med deviznimi tečaji sta se uvrstila Dunaj in Praga. Promet je bil znaten, zlasti v devizah London in Curih. Narodna banka je dala vse devize, tudi Newyork, v katerem ni bilo privatnega blaga, kar je izredno rojek služaj; tudi v Zagrebu je dala Newyork Narodna banka.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

14. decembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 13 XII.
Amsterdam	—	2285.50	—	—
Berlin	1354.75	1357.75	1356.25	1356.25
Bruselj	—	791.30	—	—
Budimpešta	—	992.37	—	992.20
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	799.32	802.32	800.82	800.55
London	275.66	276.46	276.06	276.07
Newyork	56.685	56.885	56.785	—
Pariz	—	222.36	—	—
Praga	168.27	169.7	168.67	168.62
Trst	—	297.95	—	297.98

Zagreb. Amsterdam 2285.50 bl., Berlin 1354.75 —1357.75, Budimpešta 990.87—993.87, Curih 1094.10 1097.10, Dunaj 799.32—802.32, London 275.66—276.46, NNewyork 56.685—56.885, Pariz 221.36—223.36, Praga 168.27—169.07, Trst 293.95—298.95. Belgrad. Amsterdam 2282.50—2288.50, Berlin 1354.75—1357.75, Budimpešta 990.87—993.87, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 799.32—802.32, London 275.66—276.46, Newyork 56.685—56.885, Pariz 221.36 do 223.36, Praga 168.27—169.07, Trst 296.80—298.80. Curih. Belgrad 9.1225, Berlin 123.74, Budimpešta 90.50, Bukarešt 3115, Dunaj 73.07, London 25.286, Newyork 519.20, Pariz 20.2875, Praga 15.385, Trst 27.185, Sofija 8.75, Varšava 58.20, Madrid 84.30.

Dunaj. Belgrad 12.4887; dinar 12.43.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Pradednina 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 114 den., Ruše 260—280, Savbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 435—435.50, kasa 434.50—435.50, termini: 12. 435—436, 7% inv. pos. 85.75—86, agrari: 52.50—53.50. Bančni pap.: Union 57.50—58.50, Poljo stare 17.50—18.50, nove 15.50—16.50, Hrv. 61—62, Kred. 93, Juzo 91—92, Lj. Kr. 125—126, Nar. 6900—7050, Pradedn 920—922, Srpska 152, Zem. 135—140, Etno 160, Obrtna 88. Ind. pap.: Gultmann 190—192.50, Slavonia 6, Slaveks 101—103, Danica 150—155, Drava 455—510, Šeđerana 453—455, Osj. ljev. 175—190, Brod. vag. 320, Union 805—810, Isis 26—25, Ragusa 500—520, Trbovlje 470—475, Vevče 116—118, Nar. šum. 20 do 30, Piv. Sar. 300, Nar. milin 19.75.

Belgrad. Narodna banka 7020—7050, vojna odškodnina 435.50—436.75, 7% invest. posojilo 85.75 do 86, agrari 53—54.

Dunaj. Podon-savska-jadran. 84.30, Živno 132, Alpine 42.05, Trbovlje 58, Mundus 183.

Žito

Današnji dan je potekel na žitnem trgu brez znatnih izprememb. Tudi ni izgleda, da bi se pred božičnimi prazniki cene močno izpremenile. Kupčija je zelo omejena, ker slaba tendenca ter nesorazmerno nizke cene onemogočajo kupčije. Izvoz še vedno počiva, pač pa se v žitnorodnih krajih precej goji terminska kupčija. Mlevski izdelki so pokazali danes prijaznejšo tendenco, vendar se cene v glavnem niso izpremenile. Povsem počiva kupčija s koruzo kakor tudi z ostalimi proizvodi.

V Ljubljani so notacije nespremenjene. Tendence v deželnih pridelkih nespremenjena. Zaključkov ni bilo.

Novi Sad. Pšenica: bč. 237.50—240, bn. 230 do 232.50, sr. 240—245; koruza: bč. 232.50—237.50, sr. 235—240; ječmen: bč. 252.50—257.50; moka: 0 g 342.50—352.50, št. 2 322.50—332.50, št. 5 302.50 do 312.50, št. 6 265—275, št. 7 255—265; otrobi: sr. 177.50—182.50. — Tendence: promet: 59 v. pšenice, 5 ječmena, 11 moka, 10 sena; skupaj 85 vag.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih 5 vag. drv, 2 vagona tramov in 1 vag. bukovine, skupaj 8 vagonov. Tendence neizpremenjena. Eksekutiven nakup: 2 vagona jelovih odpadkov suhih 1 m dolgih, vezanih z žico fko vag. mejo Din 19.—.

Sveta življenje in vrvenje

Ptice imajo svoja gnezda...

Zatočišče za dobo počitka, to je poleg hrane najneobhodnejša zahteva vsakega živega bitja. Dejansko imajo celo vse živali taka zatočišča, le med ljudmi je premnogo takih, ki nimajo mesta, kamor bi mogli mirno položiti svojo glavo, se zavarovati pred mrazom in dežjem. Stiskajo se od noči do noči po šupah, hlevih ali tudi na prostem po klopih v javnih nasadih, po vseh mogočih kotih, nikoli varni, da jih ne zgrabi policija in odvede v zapor, ki je med vsemi zatočišči vendar še najslabše. Nedvomno je med brezdomci zelo mnogo takih, najbrže celo večina, ki so vsaj za površno sodbo sami krivi svoje bede; vendar so še vseeno ljudje, člani občestva, ki ne sme iti brezbržno mimo njih — saj jih ima vsaj posredno ravno ono na vesti. Dejansko so po vseh večjih mestih že ustanovili in še ustanavljajo prenočišča za ljudi, ki nimajo doma ne denarja, da bi si plačali vsaj posteljico. Tak dom so nedavno otvorili v sosednjem Gradcu in uredba kaže, kako velikopotezno se rešujejo danes socialna vprašanja. Zaveščiše je nameščeno v veliki novi zgradbi. Ob vhodu se nahaja čakalnica. Ob 7 zvečer se odpre linica, kjer se morajo zgledati vsi, ki bi radi dobili prenočišče. Vsak prosilec dobi znamko s posteljno številko, nato pa jih odvedejo v kopalnice; za moške je vrsta celic s prhami, za ženske z banjami in prhami. Kopalnice se nihče ne more izmuzniti. V tem pa odajo vso obleko in perilo in tudi vse drugo, kar imajo brezdomci s seboj, v razkuževalnico, kjer se uniči ves morebitni mrčes in bolezenske kalii. Iz kopalnice smejo potem ljudje v spalnice, katerih je 15 za moške s skupaj 117 posteljami in 9 za ženske z 81 posteljami. Postelje imajo žične vložke, žimnice z morsko travo, po dve rjuhi in volneno odejo — vse skrajno snažno. Poleg vsake postelje stolček. Nadzorstvo in čiščenje po spalnica opravljajo zanesljive osebe izmed prenočujočih. Poleg upravitelja obstoja vse ostalo oseboje zavoda iz kurjača, enega delavca in dveh snajilk. — Zaveščiše se ogreva z dobro centralno kurjavo; za bolnike je posebna soba s šestimi posteljami; vendar redko kdo oboli in prenočujejo tukaj večinoma matere z otroci. Oskrbovanci se morejo tudi preko dneva muditi v

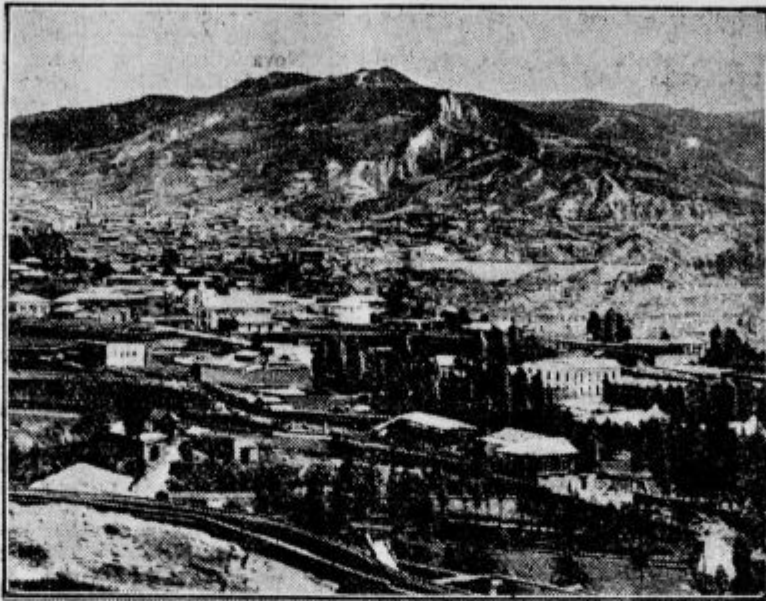
Siles, predsednik Bolivije.

zaveščišču in imajo v ta namen posebne prostore, pa tudi kuhinjo z 10 plinskimi ognji za kuhanje. Na razpolago je tudi lepa pralnica, kjer si morejo oskrbovanci oprati svoje perilo. Cela ustanova pomenja izredno blagodejno socialno pomoč najzapuščenejšim, ki marsikoga obvaruje pred zadnjim propadom in zločinom.

Še v krsti si mehko posteljejo

Neka Američanka piše o ameriških milijonarkah: »Privilegirano stališče ameriške žene se razteza prav v smrt, kajti njene krste so čisto žensko opremljene, razkošne in spretne zakrivajo vse neprijetno, od zemskega življenja se poslavljajoče. Naravnost vabljiva je krsta, ki je zunaj prevlečena z zlatozolto gro-

gainsvilo, znotraj pa opeta z valovi tenke, dehteče svile, kakor bi jo nastlal s svežimi orhidejami. Opore pokrova, ki ima obliko koncertnega klavirja, so dražestno opletene s svilnimi trakovi. Svila popolnoma zakriva neusmiljene črte krste. Barva notranje opreme krste se ravna po starosti. Svetlosive in lilaste kombinacije se lepo prilagajajo starejšim, obilnim damam Parkavenueje, ki so si ob lagodnem življenju ohranile še nekaj mladostnega čara. Kajti tudi tu velja: Kdor je najmanj delal, sme najmehkejšo ležati. Da je oprema popolna, se mriče obleče v svilni in s čipkami okra-

La Paz, glavno mesto Bolivije. Republika Bolivija, ki je v skrajno napetih odnosih s sosedno republiko Paraguay, šteje približno tri milijone prebivalcev.

šen neglige, katerega barva se sklada s podlogo krste, in odene z odevico iz enake svile. — Vsekakor v taki krsti čez nekaj dni ne ostane nič lepšega nego v krsti, ki niti pokleskana ni.

Kako ljubijo ženske

V doslej neobjavljenem pismu opredeljuje pred dvema leti umrli nemški pisatelj Rainer Maria Rilke razliko v moški in ženski ljubezni naslednje: »— Saj žene nimajo ničesar razen tega večnega zaposlenja njihovega srca; to je docela njihova umetnost, katere se moški, ki so v celoti drugače zaposleni, samo trenotno kot mazači in diletanti, ojačujejo, a takoj zopet razdirajoče udeležujejo. Moški so obvezani delu in kar dožive v ljubezni osrečujočega, jih le še bolj žene na delo, v čegar korist hočejo izrabiti oživljajoče sile, ki jim jih obuja ljubezen. Moški se hitro oddalji od ljubezni, ker je osredotočen drugod, v svojem delu; tam se uči, tam veže, tam zažre ter se vrača ves raztresen in le na pol v vrt ljubezni, kjer je strahovito neroden in razen v trenutkih vabljenja ničesar ne ve prav storiti in le razdira, kar s skrbno nego ustvarja ženska. — Ženske pa nimajo nič drugega nego ta vrt, so ta vrt in tega vrta nebo in veter in njegova tišina, se ne morejo geniti razen v sebi, morejo samo živeti in sprejemati letne čase kakor prihajajo v ritmu pričakovanja, izpolnitve in zaključka.«

Zmrznjene želve za London

Zelvina juha velja Angležem kot posebno izbrana jed. Sladkosnedeži ljubijo tudi želvino meso, vsekakor samo morskih želv, ki žive v subtropskih morjih in katerih jajca so užitna. Ker doslej želv na londonskem trgu ni bilo v zadostni meri, so jih v zadnjem času začeli uvažati iz Avstralije v zmrznjenem stanju. Sedaj prihajajo redno vsak mesec pošiljave s približno 200 zmrznjenimi želvami. Zelvino meso se dobro plačuje in se prevoz izplača.

Še precej verjetno. »Po statistiki žive žene dalje časa, kakor moške. — Vsaj pri vdovah je ta statistika resnična...«

Pri slovesni izročitvi Nobelovih nagrad (od leve na desno): Prof. Windaus, S. Undset in prof. Wieland

V dveh - treh vrstah

Vojaške dolžnosti je osvobodila sovjetska vlada vse male narode na severu Rusije, to je Laponce, Samojeđe, Ostjake, Čukče, Giljake, Eskime i. dr.

Dva zdravilna vreleca so odkrili v Kenčezuru (Karelska republika); mineralna voda uspešno zdravi rahitis, tvore v želodcu itd.

13.000 novih iznajdb je v l. 1928. prejel sovjetski patentni urad, za 5000 več nego lani.

Odklonjena zapuščina. Leona Coenova v Ameriki je zapustila svojemu rojstnemu mestu Bidhošču na Poljskem 150.000 dolarjev in zbirko slik z določbo, da se iz te ustanove podpirajo revni stari Židje. Mestni zasop je zapuščino odklonil z utemeljitvijo, da v Bidhošču takih Židov ni.

Zblaznel poljski delavec je v Hagendingu ustrelil svojo ženo in svoja dva otročiča, nato pa še samega sebe.

Dr. Guggiari predsednik Paraguaya. — Republika Paraguay šteje približno en milijon prebivalcev.

krogami v telesu, policajev je bilo ranjenih sedem.

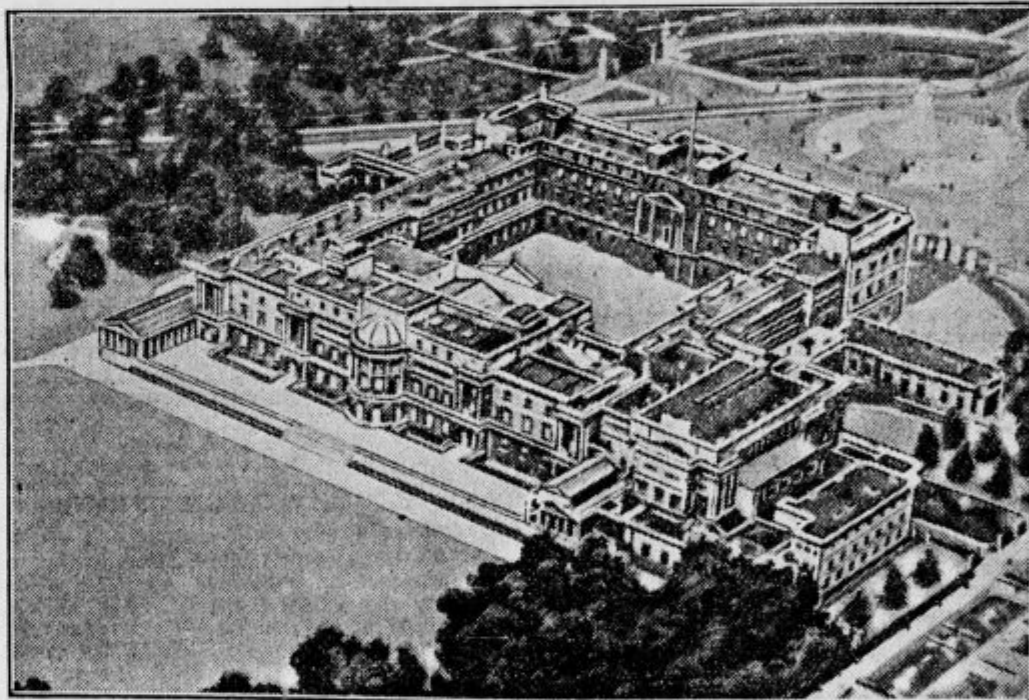
Brezposelnost v Nemčiji narašča; 30. novembra je bilo 1.030.000 ljudi brez dela, za 359.000 več nego 31. oktobra.

Prine Karol in gospa Lupescu sta pred nekaj dnevi izginila iz Pariza; domnevajo, da se skrivata na Dunaju. Avstrijske oblasti so v skrbeh, ker je Romunija svoj čas zapretila, da bo z vsako državo pretrgala diplomatske odnose, kjer bi dovolili Lupescovi bivanje.

Waleški prince se je 11. t. m. iz Afrike vrnil v London k bolnemu očetu. Od Brindisi je potoval ves čas s posebnimi vlaki, ki so imeli prednost pred celokupnim ostalim prometom v Italiji, Švici in Franciji; namesto 23 dni, kakor bi trajala redna vožnja, je rabil le 9 dni in pol.

Bivšega francoskega finančnega ministra senatorja Klotza so zaprli ker je napravil s ponarejenimi čeki in menjicami 8 do 12 milijonov frankov dolgov, za katere ni nobene kritje. Klotz, ki je sedaj star 60 let, je živl silno razsিপno in bil strasten igralec. Po poklicu je bil odvečnik, a je kmalu prešel v politiko, kjer je imel sijajne uspehe; v petih kabinatih je bil finančni minister, pod Barthoujem pa notranji minister.

Mesto Trondhjem na Danskem je ob svoji 1000 letnici priredilo ljudsko glasovanje, ali naj mesto ohrani svoje dosedanje ime ali

Palaca Buckingham v Londonu, kjer leži tačas bolan angleški kralj Jurij V.

ostali ves čas popolnoma mirni, dasi jih je stražilo le par straž.

95.088 avtomobilov je bilo ukradenih l. 1927. v Združenih državah. Policija je izsledila in vrnila lastnikom 87.186 vozil.

Korupcija med ogrskim uradničtvom. Ogrski parlament se je pečal s korupcijsko afero carinskega uradništva, ki je dovolilo raznim tvrdkam za 6 milijonov pengov carine plačlini odlog, ne da bi bile terjatve zavarovane. Proti uradnikom so uvedli kazensko postopanje.

Ameriški roparji. V mestu Jenkers (Newyork) so banditi v dveh avtomobilih napadli denarni oklopni avto in oropali iz njega 104.000 dolarjev.

Mohamedance kot pustolovce. V Amsterdamu so aretirali 28 letnega pustolovca Mohammeda, po rodu Egipčana, ki je celih osem let nastopal po evropskih in ameriških vele-mestih kot Kurdistanski princ, diplomat itd. ter sijajno živel na tuje stroške. Svoj čas si je služil kruh kot likalec hlač.

Pisatelj Sudermann, ki je pred kratkim umrl, je zapustil svoje posestvo pri Berlinu Zvezi nemških pisateljev in dramatikov.

Na dosmrtno je bila obsojena v Lansingu (Michigan) ga Ethel Miller, mati desetih otrok, ker so jo že četrtič zasačili pri prodaji alkoholnih pijač.

Boj z zblaznelim črncem. V Chicagu je zblaznel črnc razbil izložbeno okno, nakar so ga hoteli aretirati. Črnc se je zabarikadiral; došlo je 200 policajev s strojno puško, plinskimi bombami in vodnimi brizgalnami. Boj je trajal pet ur; črnc se je zgrudil s 15

pa se prekrsti v srednjeveški »Nidaros« (Nidar-Os: lidarsko ustje). Z veliko večino so se odločili za sedanje ime.

Tudi Mussolini... Pri hišni preiskavi v prostorih »Gazette du France« v Parizu so našli med drugim dve Mussolinijevi fotografiji z njegovim lastnoročnim posvetilom: »Gazette du France« v znak moje posebne simpatije. Mussolini — in »Mojemu prijatelju Lazarju Bloch, Mussolini.«

Senator Louis Lucien Klotz, mnogokratni bivši francoski finančni minister, ki ni bil udeležen je pri finančnih operacijah »Gazette du France«, marveč je tudi na svojo roko ponarejal čke in menjice.

Za duha in srce

Knjige Družbe sv. Mohorja za l. 1928

Zivljenje svetnikov.

Po precej dolgem presledku petih let je Mohorjeva družba letos začela nadaljevati z izdajo Zivljenja svetnikov. Bolesni g. univ. prof. dr. Zoretta, ki je spisal prve štiri zvezke, je pač bila glavni vzrok, da so morali člani tako dolgo čakati na peti zvezek, ki obravnava življenje svetnikov od 13. do 31. marca. Uredil ga je g. dr. Fr. Kovarčič, posamezne svetnike pa so obdelali gg. dr. Fr. Jaklič, dr. Fr. Jerš, dr. Fr. Kovarčič, dr. O. Odilo Mekinda O. C., Jernej Pavlin in dr. Fr. Ušeničnik.

Vsake dobre nabožne puflikacije smo lahko veseli, ker z njo ni le postalo bogatejše naše slovstvo, ampak donaja vsem, ki jo marljivo čitajo, veliko dušne koristi. In življenje svetnikov spada med vrste knjige. Po vsebini zanimiva, pisana v lepem uglednem jeziku, na zunan okusno opremljena, z lepimi slikami okrašena, ne bo zgrešila velikega vzgojnega cilja, ki ga ima čitanje svetnikov. Kot duhovno berilo je bodo rabili samostani in druge komunitete, katerim tako zelo primanjkuje primernega čtiva, preprosti ljudje bodo z veseljem segli po njej, saj imajo še vedno prav radi knjigo, ki jo s pridom bere otrok in starček, tako, ki jo lahko v zimskih večerih glasno prebirajo; pa tudi na mizi inteligenta zasluži svoje mesto. Vsebinska in oprema jo tudi njemu priporočata.

Vse hvalevredno je, da je Zivljenje svetnikov dobilo enoten, originalen domač ovitek. Prav tako se je urednik potrudil, da je objavil, kjer je mogel dobiti k življenjepisom slike domačih umetnikov ali pa vsaj take, ki so na domačih tleh, tako sv. Tacijan, sv. Hilarij, sv. Stefan iz goristič stolnice, sv. Jožef (Leopold Layer v cerkvi v Zaspem pri Bledu), sv. Gabrijel (načrt H. Vurnik, vezena slika sestre v Mariboru), Marijino oznanjenje (Kremsler-Schmidt v Velestovem), sv. Dizma (v Julij Quaglio v ljubljanski stolnici).

Skupno je popisanih 41 svetnikov in prazniških skrivnosti, nekateri prav kratko. Med najboljši bi prištel sv. Evfrazio, sv. Patricija, sv. Benedikta, sv. Jožefa in Marijino oznanjenje. Blažena Ludovika Marillac, soustanoviteljica usmiljenih sester, ki jih je krog 40.000, bi pa pač zaslužila malo več prostora v knjigi.

Ako bi se bil pri življenju svetnikov še bolj upošteval psihološki razvoj notranjega življenja, bi čitatelji od takega branja imeli še veliko več koristi. Saj prav te vrste življenjepisov dajo človeku veselje do čednostnega življenja in poguma, ko vidi, da so tudi svete osebe imele svoje napake in težave, pa so jih z milostjo božjo in z odločno vztrajno voljo odpravljale, dokler niso bile povsem čiste. Pri svetnikih prvih stoletij se radi pomanjkanja virov to ne da vselej točno zasledovati, pri poznejših pa bi kazalo v naslednjih zvezkih to upoštevati. Uredništvo bo tudi gotovo poskrbelo, da bodo ob koncu zadnjega zvezka objavljeni viri in slovo, ki so jih pisatelji rabili. Tako bi imeli pregled čez bogato hagiografijo v domači in tuji literaturi.

Na vso moč bi bilo želeli, da bi uredništvo Mohorjevih publikacij poskrbelo, da bomo imeli čimprej celotno delo v rokah. Dr. C. P.

Zagrebsko gledališče

Cankarjeva proslava. — Italijanske komedije.

11. t. m. je naše gledališče dalo v spomin desetletnice smrti Ivana Cankarja »Pohujšanje v dolini šentforjanski«. Pred predstavo je Oton Zupančič imel spominski govor o velikem pokojniku, očrtno umetniško osebnost Ivana Cankarja. Posebno je naglašal moč Cankarjeve besede: Cankar je bil umetnik jezika, a zato sovražnik proze, naj je izražala že to ali ono vsebino. Predstava »Pohujšanje v dolini šentforjanski« sama je bila na višku, čeprav so se rodoljubni državljani šentforjanske doline nekoliko preveč karikirali. Čeprav se je predstava dala v korist pokojnih narodnih poslancev, je bilo gledališče, posebno lože, skoro prazno, le parter je bil zaseden po intelektualcih. Predstava je bila v slovenskem jeziku, pa so tudi hrvatski igralci govorili slovensko.

Pred kratkim smo imeli v zagrebškem gledališču premiero drame »Maska in obraz« italijanskega pisatelja Luigi Chiarellia. Bog vedi, zakaj se ravno g. Begović trudi, da bi pri nas udomačil italijanske pisatelje, ki ne morejo nikamor iz Italije razen v Zagreb? Menda g. Begović ne misli iti s svojim »Hrvatskim Diogenesom« v Rim k g. Bragaglia? Ker ob najboljši volji tako gledalcev kot god. Podgorske in g. Strozja kot režiserja in glavne osebe ni mogel nihče razumeti, zakaj se ravno ta stvar predvaja. Groteska, pomešana s frivolnimi slikami in kretnjami, sentimentalnostjo s primerno dozo prisilne duhovitosti (prosim, najduhovitejši je ta-le stavek: »Ko bi možki ne imeli mnogo fantazije, bi se ženam slabo godilo«), vse to se prepleta, dokler nas na koncu ne osvobodi vse te mešanice denar gospoda sopraga, ki se tolaži, da je zgubil ženo, toda je v njej ponovno našel svojo ljubico, s katero beži v inozemstvo. Sicer pa, blagor hrvatskemu gledališču, ker je potrpežljivo v vsakem oziru. V zameno nam gledališče obljublja neka zelo ugodna gostovanja. Pravijo, da bo v pričetku prihodnjega leta prišel v Zagreb pariški »Theater de l'Avenue« z gospodom Batjem na čelu. To gledališče bi vprizorilo v Zagrebu »Majco«, »Dibukac« in »Hamleta«. Najzanimivejša bo pri tem gostovanju vloga Margarite Jamois, ki igra Hamleta v prvi Shakespearovi redakciji. Poleg tega bo prišel k nam tudi stari znanec g. Zalewski.

Dura Jakšič, srbski slikar in pesnik

29. novembra t. l. je minilo petdeset let od smrti Dure Jakšiča. Naj mu bo par besedi v spomin. Rodil se je v avgustu l. 1832 na naši današnji skrajni severovzhodni meji proti Romuniji, v banatski vasi Srpska Crnja. Oče mu je bil pravoslavni duhovnik. Dura se je po končanem studiju doma odpravil v svet na slikarsko akademijo na Dunaj in kasneje v München. Ko se je vrnil domov, je učiteljeval po raznih krajih predkumanovske Srbije. Književno kakor tudi slikarsko je plodna doba njegovega bivanja v okolici Jagodine. Službo profesorja risanja na požarevski gimnaziji so mu nazadnje zamenjali z mestom v Državni tiskarni v Beogradu. Tu je tudi umrl. Po trnjevski življenjski poti se je namučil in je rano legel k počitku. Stara zgodba, ki se iz dneva v dan ponavlja, se je izpolnila tudi na njem. Oni, ki

bi jih narod najbolj potreboval, zgodaj padajo. Zato, ker je njihov trud in znoj za življenja nepoznan, neplačan in nepriznan in se za njihovo vrednost izve šele potem, ko jih več ni. Tako je bilo z našima, z Jenkom in Cankarjem, tako tudi z Duro Jakšičem. Slikar je bil, in to med Srbi eden najbolj talentiranih v proslavljenem veku, dasi niso bila dela njegova še nikoli izložena, ne za življenja ne po smrti, in je s te strani o njem še zelo malo napisanega. Zelo dobri so nekateri njegovi portreti. Na polju ikon je mnogo ustvarjal. Cerkev v njegovem domačem kraju jih ima še danes šestnajst. Posebno znani sta dve: »Majka Božja« in »Sv. Dura«. Interesantno je, da je za like svojih ikon po večini jemal osebe iz družine.

V pisani besedi je pretežno lirčen. Nekateri mu dajejo prvo mesto med srbskimi pesniki devetnajstega stoletja. Dal je nekaj pesmi, ki bodo še dolgo ostale med srbskim narodom; tako ona karaktersistična »Na Liparu«, ali pa »Put u Gornjake« in »S Bogom«. Tudi v ljudski drami se je poizkušal. Je eden od nosilcev (poleg Kostića in Ilića) romantičnega repertoarja med Srbi. Posebno sta znani »Jelisaveta« in pa »Stanoje Glavaš«. Polno lirskosti je v njih. In prav v teh lirskih mestih je Jakšič impresivnejši, bolj občuten, naravnejši in zato močnejši kot v prozno-epskih. To zadnjo njegovo dramo je belgradsko gledališče lani iznova spravilo na deske in je uspela. Tone P.

Nova knjiga o Francu Jožefu I. Zadnji a. o. finančni minister prof. Jos. Redlich je objavil delo »Kaiser Franz Josef« (založba »Für Kulturpolitik«, Berlin), kjer je izrazil veliko, javnosti poprej nepristopnih virov. Vsekakor, pravi, je prepovršna sodba, ki starega cesarja označi zgolj za pridnega, a omejenega pisarniškega ravnatelja. Bil je morebiti zadnji zastopnik nekdanjega absolutizma, ki se je le nehoti udaljal zahtevam novodobne državnosti, toda ni bil ozko srčen. Kruta maščevalnost napram revolucionarjem iz l. 1848 gre do zadnjega na rovaš

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sobota, 15. decembra, ob 15. uri pop.: Modri osliček Miško. Otroška predstava pri izredno nizkih cenah. — Izven.

Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: Krog s kredom. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

ob 20. uri: Lepa Vida. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 17. decembra: Noblova nagrada. Red A.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Sobota, 15. decembra: Bajadera. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.

Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: Boccaccio, opera. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

ob pol 20. uri: Tosca. Izven.

Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ponedeljek, 17. decembra, zaprto.

Tenorist Marij Simenc gost ljubljanske opere. V torek dne 18. t. m. gostuje v naši operi g. Marij Simenc in sicer v vlogi Radamesa v Verdijevi operi Aida. Predstava je izven abonmaja.

Prva repriza Cankarjeve »Lepe Vide« bo v nedeljo 16. t. m. ob 8 zvečer. Drama je zajeta iz časov, ko so Cankar, Kette in Murn stradali in sanjariji v ljubljanski kulturni. S to predstavo pro-

takratnega a. o. ministrskega predsednika kn. Feliksa Schwarzenberga, ki je ovrzal za mladega vladarja značilno usmiljenost. Cesar je na pr. nakazal mesečno podporo še stari, obožovani materi krojaškega pomočnika Libényija, ki ga je nevarno zabodel v vrat. Večkrat je moral blagajnik cesarju javiti na potovanju, da ne sme več deliti podpore, ker ni ostalo za to denarja. Vse svoje življenje je bil Franc Jožef služabnik države v zavesti, da mu je naložila to Previdnost. Delal je kakor ura in vstajal dnevno ob 5 zjutraj (poleti tudi ob 4). Po Schwarzenbergu ni bilo nobenega ministra, od katerega bi se pustil voditi. Sploh je bil slabega mnenja o poldnevni politiki in ni maral nobenega hvalisanja: »Če bi jim pustil med dvigati v nebesa, bi moral trpeti tudi njih kritiko, to pa ne sme biti!« Zivel je kakor absolutni vladar preiekle dobe in se pred vsem zanimal za armado, ki jo je imel za edino oporo svoje dinastije. Navajen na strogo špansko dvorsko etiketo ni nikoli hotel priti v dotiko z »nižjimi sloji« in šeasoma se je navadil ljudi zaničevati. »Bodite veseli, da vam ni treba imeti opravka s to sodrgo!« je nekoč potolažil nekoga ponesrečenega ministrskega kandidata. To ne pomeni, da bi bil cesar osebno ozko srčen. Večkrat je naročil svojemu lakajju, naj mu pripelje ob 4 zj. katerega koli slugo, ki se mu je zdel žalosten. Vprašal ga je potem, kako mu gre in tudi pomagal. A to je bilo osebno skrito usmiljenje. Javnost pa je videla, da je cesar samo nedostopen. Šele po izgubljenih vojnah je moral s težkim srcem pristati na dualizem, splošno volilno pravico in celo civilno poroko na Ogrskem. (Samo njegov duhovnik ve, kako hudo je bilo to katoliškemu vladarju!) Vse politične koncesije niso mogle zadržati usodo pogibelj zapisane države, toda Franc Jožef je imel srečo, ker ni videl poloma svojega življenjskega dela. S težkim srcem je pristal na udeležbo v vojni, vedno je postajal bolj mrk in slednjič zatisnil trudne oči dne 21. novembra 1916 kot zadnji vladar stare šole na Avstro-Ogrskem.

slavlja Nar. gledališče spomin desetletnice smrti Ivana Cankarja ter je uprava glede na posetnike z dežele cene za nedeljsko predstavo znižala. Začetek ob 8, konec ob 10. Režira g. Ciril Debevec.

Mariborsko gledališče

Sobota, 15. decembra ob 20. uri: »Hlapci«. Delavska predstava pri znižanih cenah. Nedelja, 16. decembra, ob 15. uri: »Jesenski manever«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri: »Adieu Mimik«. Kuponi. Ponedeljek, 17. decembra. Zaprto.

Prireditve in društvene veselja

Občni zbor stavbne zadruge »Akademijski dom« se vrši v petek 21. t. m. ob 17. uri v dvorani »Akademijskega doma«. Vljudno vabim vse člane, da se zborovanja udeležijo. Dnevni red običajen. — Predsednik.

Vaja pevskega zbora UJU se bo vršila v soboto 15. dec. ob 3. pop. v prostorih »Ljubljanskega zvonca«. Gajeva ul. 2.

V »Sentpeterski prosveti« se vrši danes zvečer ob pol 6 mladinsko predavanje s skriptičnimi slikami. — Tudi odrasli so vljudno vabljeni.

Strokovno društvo javnih nameštencev v Ljubljani ima drevi ob 8 v kleti konzumnega društva na Kongresnem trgu št. 2 svojo redno sejo.

Poizvedovanja

Izgubila sem srebrni uhan v obliki lire z granatnimi kamni obložen. Pošten najditelj je naprošen, da ga odda proti nagradi upravi »Slovenec«. Nekaj denarja sem našla. Dobi se Streljska ul. 4-11.

1897

Zahtevajte znamko „TRETERN“

Galoše in snežni čevlji

„IRETERN“

nimajo tekmeča

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

»Do danes ga nisem nikoli videl.«
»No, jaz tudi ne. Ali ni smešno, da hočeva zdaj odjadrali oba z zapečatenimi povelji človeka, ki ga sploh ne poznavata. Kakor ošaben, star tič je. Tudi njegovi učeni bratci niso menda zanj kaj navdušeni. Kako ste se vi prav za prav pričeli zanimati za to zadevo?«

Povedal sem mu na kratko o dopoldanskih doživljajih in me je pazno poslušal. Dobil je potem zemljevid Južne Amerike in ga razgrnil na mizi.

»Prepričan sem, da je sleherna beseda, katero vam je povedal, sama živa resnica,« je pripomnil resno, »in bodite prepričani, da imam svoje vzroke, vam tako govoriti. Južna Amerika je moja priljubljena dežela. Sploh sem mnenja, da je to najbolj bogat, veličasten in čudežen del našega planeta, če ga le prepotujete v pravilni smeri od Darienskega zaliva do Ognjene dežele. Ljudje še premalo poznajo to pokrajino in si sploh ne morejo misliti, kaj vse se tam lahko naredi. Bil sem tam povsod, prepotoval deželo od enega konca do drugega in ostal zaporedoma dve suhi poletni dobi baš v okolici, kjer sem se vojskoval, kakor sem vam pravil, s prodajalci sužnjeval. Baš tam sem čul neke povsem slične stvari — indijanske pravljice in druga izročila, ki morajo vsebovati, kakor se mi zdi, nekaj resnice. Čim bolj spoznavate to pokrajino, mladi prijatelj, tem bolj morate biti prepričani, da je tam vse, prav vse mogoče. Ozke vodne poti so tam edina prometna sredstva, razven njih pa je vse zavito v temo. Poglejte tukaj, na primer, Matto Grosso,« naredil je s cigaro krog nad zemlje-

Pozor!

200 moških oblek

iz prvovrstnega češkega sukna razprodam skoraj za polovično ceno po

Din 500— in 600—

Prodaja se vrši od 3. do 31. decembra 1928.

Po neverjetno nizkih cenah se bodo prodajali tudi vsi drugi konfekcijski izdelki kakor: deške in fantovske obleke, raglani, površniki, zimski suknjiči, usnjati suknjiči, dežni plašči itd.

Konfekcijska industrija Josip Ivančič Dunajska cesta št. 7

Ne zamudite ugodne prilike!

Pozor!

Odprodam nekaj pristnih

„Harških“
kanarčkov,
plemena Seifert-Ruše

To plemo je bilo častno odlikovano na vseh dosedaj prirejenih razstavah. So zelo čisti in pridni pevec tudi pri luči.

Cena samcem od Din 200— do Din 300—

samicam Din 40—

Razpešiljam tudi po pošti in jamčim za zdravega pičča.

FAJON JOŽEF, Hradskega vas 74/1, Ljubljana

gojitelj „Harških“ kanarčkov

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«!

vidom, »ali pa tu, gorenji kot, kjer se stikajo meje treh držav: tu se ne bi ničemur začudil. Kakor je pravil naš prijatelj nocoj, imamo tukaj 50.000 milj dolgo vodno pot, ki pelje skozi pragozd, in ta je velik kakor približno vsa Evropa. Delila naju bo lahko razdalja, ki odgovarja oni med Škotsko in Carigradom, pa vendar ostaneva oba še vedno v enem in istem orjaškem brazilijanskem pragozdu. Tu in tam je zabeležil kak potovalec svojo pot ali samo blodnjo skozi goščavo. Razen tega se dviga in zopet pada vodna gladina, pa znašajo razlike dobrih 40 čevljev. Radi tega pokriva polovico dežele nedostopno močvirje. Zakaj ne bi bilo v taki deželi kaj čudežnega in novega? In zakaj ne bi bili baš mi oni, katerim je sojeno te čudeže odkriti? Razen tega,« je dodal, in njegov izraziti suhi obraz je zažarel od veselja, »bo to nevarno potovanje tudi za sportnika pomembno. Jaz sem namreč kakor stara žoga pri igri v golf: davno se mi je že olupila vsa bela barva. Življenje me lahko premetava sem pa tja, ne da bi zapustilo kake vidne sledove. Toda sportne nevarnosti, mladi prijatelj, pomenijo zmisel našega življenja. Samo radi njih se izplača bivati na svetu. Vsi smo se preveč omehužili, postali razvajeni in preleni. Dajte mi samo veliko, razsežno deželo, puško v pest in kako nalogo, za rešitev katere bi se bilo vredno potruditi. Poskušal sem se v vojni, pri konjskih dirkah in letalcih. A lov na pošasti, ki so slične prividom umobolnega, bo povsem nov, napet doživljaj.« Ves srečen se je nasmehnil tem izgledom.

Predolgo sem se morebiti zadržal pri novem znanecu, a moral mi je postati tovariš za dolgo časa, in zato sem ga poizkusil popisati, kakor sem ga prvič videl, naslikati njegovo značilno osebnost ter gotove male posebnosti njegovega jezika in mišljenja. Slednjič sem ga vendar moral zapustiti, ker treba mi je bilo še spisati poročilo o predavanju. Zapustil sem ga med tem, ko je sedel v rdečkasti električni luči,

mazal z oljem zatvor svoje priljubljene puške in se tiho smehljal, zatopljen v sanje o bodočih pustolovčinah. Bil sem globoko prepričan, da ne bi našel izlaska v vsej Angliji prevdarnejše glave in pogumnejšega duha, da bi z menoj delil nevarnosti, če bi nam bilo sojeno, srečati jih.

Bil sem dokaj utrujen po vseh čudežnih današnjih dogodkih, a vendar sem obsedel do pozne noči pri Me Ardleu, našem glavnem uredniku, in mu tolmačil, kako daleč je dospela vsa stvar. Zdela se mu je toliko važna, da je o njej takoj zjutraj poročal siru Georgeu Beaumontu, ravnatelju. Sklenili smo, da bom jaz spotoma redno poročal o vseh svojih doživljajih v izčrpnih pisnih na Me Ardlev naslov, in da se bodo ta poročila takoj po prejemu objavljala v »Gazeti« ali pa bodo izšla pozneje, kakor bo pač hotel profesor Challenger, kajti nismo vedeli, pod katerimi pogoji nam izroči svoje podatke, ki so nas morali voditi v nepoznano deželo. Na naše brzojavno vprašanje nismo prejeli nobenega točnega odgovora, temveč samo besen napad na tisk v splošnem. Samo na koncu je bilo prišlo, da nam profesor sporoči, ko mu bomo naznanili, s katero ladjo odrinemo, pri odhodu one podatke, ki se mu zdijo za to primerni. Na ponovno vprašanje sploh nismo prejeli nobenega odgovora, samo njegova žena nam je z moledujočim glasom naznanila, da je njen soprog že ves živ, pa izrazila upanje, da ne bomo še poslabšali njegovega stanja. Tretji poizkus, ki smo ga tvegali dokaj pozneje, se je zaključil z grozovitim ropotom, in potem nam je sporočilo telefonsko ravnateljstvo, da mora biti telefon pri profesorju Challengerju pokvarjen. Opustili smo na to nadaljnje poizkušnje, doseči z njim zvezo.

Zdaj pa, o, moji potrpežljivi čitatelji, sem primoran z vami prekiniti vse neposredne stike. Od sedaj (če je sploh sojeno, da vam pride nadaljevanje moje povesti kdaj pred oči), se to lahko zgodi samo po »Dnevem Listu«, katerega poročevalec sem jaz.

=====

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: 24. zvezek: A. MARBY, HANKA, LUZINSKO-SLOVŠKA povest. Din 22. vez. Din 30.— 25. zvezek: Haggard, H. CESARJA MONTEZUMA. Din 22. vez. Din 42.— 26. zvezek: Lorentz, S. STORŽEK IN NIEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 14. vez. Din 22.— 27. zvezek: Prigled OTROCI SOLNCA. Din 24. vez. Din 32.— 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.

=====

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Absolvent
trgov. šole želi primerne
namestitve. Naslov pove
uprava »Slov.« št. 12.112.

Fant
poštenih, kmečkih, revnih
staršev bi se rad izučil
mekanikarske obrti. Po-
nudbe na upravo pod
»Pridene«.

Zaposlenja išče fant
od pol 3 naprej in ob
nedeljah. Stregel bi bol-
nemu gospodu. Razume
se na čiščenje stanovanj.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 12.265.

Kontorist
izurjen v trgovskem pi-
sarniškem poslovanju in
knjižničarstvu, z izvršni-
mi priporočili, išče mesta
v Ljubljani ali okolici.
Dopise na oglasni oddel-
ek »Slovenca« pod »Iz-
urjenje«.

Službodobe

Trgovskega učenca
sprejemem takoj v trgo-
vino z mešanim blagom.
Klun Janko, Prevalje.

Krepkega vajenca
sprejme trgovina z že-
lezno. Prednost imajo
mladeniči z dežele. Po-
nudbe na upravo tega
lista pod »Močan« 11.955

Učenka
za trgovino z mešanim
blagom na deželi, katera
se je že kje učila, a je
zaradi kakšnega upravi-
čenega vzroka prekinila
uk, se sprejme z novim
letom. Ponudbe na trgo-
vec Ivankovič, poštno le-
žeče, Celje.

Snažilca pribora
močnejšega fanta, išče
Hotel Štrukelj.

Perfektna pletilja
vajena vsem delom na
ročnih in motornih stroj-
jih, se sprejme takoj. Le
reflektantije, ki res ne-
kaj znajo, naj stavijo po-
nudbo na Fr. Krašovic,
št. Vid p. Stični.

Služkinja
Rabim služkinjo, pošteno
in vestno, ki zna kuhati
in ki je dobra gospodinja.
Starost od 30 do 40 let.
Z daljšimi službami ima-
jo prednost. Plača po-
stranska stvar. Nastop z
novim letom. — Ponudbe
na: Terezija Potočnik,
učiti. v Starih pri Celju.

Služkinja
ki zna kuhati in oprav-
ljati druga hišna dela,
snažna in poštena, stara
okoli 30 let, se sprejme
takoj ali po novem letu.
Ponudbe na upravo Slov.
pod »Marjiva«.

Mlinar, pomočnika
neoznežen, ki ima več-
letno prakso pri »flah-
meljavi in sam oskrbuje
popravila, sprejemem. —
Prednost taki, ki so slu-
žili na začat in pri elek-
tričnem obratu. Pismene
ponudbe z označbo star-
osti in zahtevno plače
pri celi oskrbi na Glöck-
ner, Ozalji.

Kontoristinja
z znanjem slovenskega in
nemškega jezika se spre-
jme s 1. januarjem za pi-
sarno v Mariboru. Ponu-
dne na »Poštni predal 30«,
Maribor.

Glásba

Gramofon
Velik gramofon s 16 plo-
ščami naprodaj. — Naslov
v upravi Slov. št. 12.249.

Tamburaške
instrumente
bisernico, dva I. brača,
prvo in drugo bugario
in berde, kupimo. — Po-
nudbe na naslov: Pro-
svetno društvo v Žužem-
berku.

Denar

Vstopim
s 100 do 200.000 Din v
dobro idečo trgov. pod-
jetje. Le resne ponudbe
na upravo Slovenca pod
»Gotovina«.

Stanovanje

eno 3 sobe, kuhinja in
prilike, drugo 1 soba,
kuhinja in prilike, stara
odda. — Aleševčeva cesta
št. 34, nova vila.

Sobo s kuhinjo
oddam takoj stranki brez
otrok. — Naslov v upravi
Slovenca pod št. 12.259.

Meblirano sobo
s hrano oddam solidni
gospodični. Naslov pove
uprava Slov. št. 12.252.

Kot sostanovalka
se sprejme gospodična,
ves dan odsotna. Naslov
v upravi Slov. št. 12.237.

Za 'Božič' in 'Novo leto'

Najprimernejša darila so: volnene in litor nočavice, rokavice,
triko perilo, puloverji, vestje za dame, gospode in otroke,
žepni tobci, naramnice, kravate, srajce, ovratniki, ročne
torbice, aktovke, dežniki, toaletna mila itd.

Le pri Josip Petelincu, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Sobo išče

eventuelno z vso oskrbo,
soliden in mlad gospod.
Ponudbe na uredništvo
pod »Mir in udobnost«.

Kupimo

Avto
1—2 tonski, primeren za
prevoz pohištva, kupiva.
Erman & Arhar, št. Vid
nad Ljubljano.

Vidre
dihurje in polhe kupuje
trdka Drago Schwab,
Ljubljana.

Kupujemo:
zlato, srebro, platin in
plačamo 1 srebreno krono
Din 3.60, 2 srebrni kroni
Din 7.20, 5 srebrni kron
Din 18.—. — Prevažamo
tudi vse druge kovine in
plačamo najbolje. — To-
varna za ločenje dragih
kovin, Spod. Šiška, Sv.
Jerneja cesta 8.

Pisalni stroj
rabljen, dobro ohranjen,
kupim. Ponudbe na upra-
vo Slovenca pod »Stroj
na tipke«.

Prodamo

Koks
suh, 80 Din (100 kg) ved-
no na zalogi. — Mestna
plinarna.

Prodaj hišo
z vrtom, pripravno za
veleobrat. Cena po do-
govoru. — Dravice št. 3
pri Ljubljani.

Apnena jajca

prodaja, dokler seže za-
loga, po Din 1.30 komad,
od zaloge v Poljčanah -
Eksport, družba Matheis,
Suppanz in drug. Maribor,
Cvetlična ulica št. 18. —
Najmanjša množina, ki se
razpošilja, je en zaboj s
1440 kom. Razpošilja se
blago po povzetju ali pa
proti predplačilu račun-
ske vrednosti.

Elektromotor

napredaj 8 konjskih sil,
220 napetost, 1220 zavri-
lajev. Več se poizve pri
ključav. mojstru Grego-
rinu v št. Vidu n. Ljublj.

Lesni trgovci, pozor!
Prodaj ca. 700 lepih,
zdravih hrastov, ob ravni
poti, pol ure od ceste.
Zaradi kupnih pogojev se
obrnite na Franceta Iren,
Zalisc 1, p. Žužemberk.

Foto-aparat

10 X 15, Ica-Orix, najmo-
dernejši, pol leta rabljen,
6 kaset, stojalo, rumeno
steklo, prodaj za ceno
2500 Din. Naslov v upravi
pod št. 12.293.

Trgovino

dobro vpeljano, na zelo
prometni cesti v Ljublja-
ni, prodam. Cenj. ponu-
dne pod »Vpeljana trgo-
vina« na oglasni oddel-
ek »Slovenca«.

Velik otroški avto

primeren za božično da-
rilo, zelo ugodno na-
prodaj. — Prule 19, pri-
tličje, levo.

Dve mizi

jedilno (raztežno) in ku-
hinjsko, prodam. Ogledati
od 11 do 2, Vučina, Pra-
žakova 15/IV.

Novo hišo

z dvema stanovanjema,
verando, kletjo in velikim
vrtom, prodam. — Cena
45.000 Din. — Pobrežje,
Gozdna ul. 30, Maribor.

Radio

Štiricevni Neutrovax
(premiran na letošnjem
ljubljanskem velesejmu),
ki sprejema 60 postaj,
ugodno prodam. Naslov
se poizve v upravi »Slo-
venca« pod št. 12.267.

Obrt

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg.
Izkoristite priliko, do-
kter zaloga traja imam
tudi bevi puh kg 300 Din.
L. Brozović, kem čistio-
na perja, Zagreb, Ilica 82.

Moški boks čevlji
po 180 Din pri JANKO
KOS, »Stan in dom« —
Ljubljana.

Električne žarnice

z žarečim platiniranim
križem se dobijo po enotni
ceni 85 Din pri Splošni
Elektro-družbi z o. z.,
Ljubljana, Mestni trg 25,
zraven Krisperja.

Perje

vsako množino, čiščeno,
neizčiščeno, nečehano -
kokošje, purje, račje in
gosje - prodaja trdka
E. Vajda, Čakovce, Med-
jimurje.

Pliše

volnene in gobeline za
tapetiranje pohištva, ima
lepe in najcenejše v za-
logi Rudolf Sever, tapet-
ništvo, Marijin trg št. 2.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in
ročna dela dobite po
najnižjih cenah pri
PRELOGU, LJUBLJANA
Stari trg 12 - Zidovska 4.

Št. 44.383/28, ref. I/J.

10 % popusta

za Božič in za Novo leto

pri znani tvrdki

Gričar & Mejač

katera se je izselila iz
Prešernove ulice in se
sedaj nahaja samo

v Selenburgovi ulici 3

Inserirajte v
»Slovenca«

Razno

ZEISS
PUNKAL

Naočniki
I. PETELN - MARIBOR

Gospuska ulica 5

Specialna delavnica
za očesno optiko pod
vodstvom diplomiranega
optika E. Peteln absol-
venta strokovne visoke
šole za optiko v Jeni.

„Vaš strokovnik!“
„Vaš svetovalec!“

Lanene tropine

in druga krmila
nudi najceneje
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

veletrgovina žita in mlev-
skih izdelkov

Železnato vino

lekar, dr. G. PICCOLI-JA
v LJUBLJANI krepča
oslabele, malokrvne od-
rasle in otroke.

Klavirji
prvih
svetov.
znamk!

ALFONZ BREZNIK
Ljubljana, Mestni trg 5

Na manjši obroki

Zaloga in izposojevalnica
najboljših klavirjev, pi-
anov in harmonijev
Steinway, Bösendorfer,
Förster, Hül, Hofman.
Originali Stigl. Popra-
vila in ugrajevanje naj-
cenejše. — Najbogatejša
izbirna vseh ostalih glas-
benh instrum. in strun

Naročajte
»SLOVENCA«

najcenejši
slovenski dnevnik

Vse vrste koledarjev

od najpreprostejše do najfinejše izdelave
za vse stroke

v slovenskem in srbsko-hrvaškem jeziku (v latinici in
cirilici) in tudi nemški se dobijo pri

Novi založbi r. z. o. z. Ljubljana

Zahtevajte ponudbe!

HUMANIK

Priporočljiva
božična - darila

108.-

180.-

Za p'es v črni
ali sivi barvi,
francoska peta,
isti iz laka Din 215.-

Za ul'co črni
s peto
iz usn a
isti rjavi Din 215.-

Snežni čevlji

Čevlji za dom

Prodajalne:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a »PETOVIA«
Maribor, Gosp. ulica 17
Celje, Aleksandrova c. 1
Ptuj, Slovenski trg »PETOVIA«

V najem se daje tovarniško poslopje

s hišo za stanovanje s tremi sobami in ku-
hinjo. Leži ob glavni prometni cesti v Splitu
s površino 1000 m². Prikladno za kakršno-
koli obrt. — Obrniti se je na naslov:
ANTE CUKROV, SPLIT, Šibenska 9

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje
na dan 31. decembra 1928 ob 11 dopoldne

nabavo in izvedbo izolaci e parnih vodov in armature.

Ponudbe je kolkovati s 5 Din. Pogoji in speci-
fikacija cevi so na vpogled pri podpisani direk-
ciji vsak delavnik med uradnimi urami.

Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje,
Broj 9210/II.

Vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem naznanjamo, da je naš dragi
oče oziroma stari oče, gospod

Matevž Karpe

danes ob pol petih zjutraj v visoki star-
osti 90 let, previden s sv. zakramenti,
mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb
dragega nam rajkega bo v nedeljo
16. decembra ob 3 popoldne iz hiše
žalosti, Moste št. 45, k Sv. Križu.

Moste, dne 14. decembra 1928.

Žalujoči sinovi, hčere, vnuki in vnukinje
ter ostali sorodniki.

Zahva'a

Po bridki izgubi dobrega soproga,
očeta, brata, tasta in starega očeta, gosp.

Janka Koci'ančiča

strokovni učitelj v pokroju obrtne
šole v Zagrebu

izrekamo na tem mestu vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem najto-
plejšo zahvalo za njih sožalje.

Vrbanje, 16. decembra 1928.

Žalujoči ostali.

RAZGLAS

Volivcem glavnega odbora za obdelovanje Barja!

Tuoradni razglas od 4. decembra 1928, št. 42.992, glede razgrnitve
volivnega imenika, se preklicuje ter velja naslednje:

Ker je šestletna opravilna doba glavnega odbora za obdelovanje Barja,
se ima vršiti v zmislu dež. zak. od 23. VIII. 1877, od 25. novembra 1880
in 19. decembra 1886 nova volitev.

Imenik volivcev iz volivne skupine ljubljanskega okrožja (t. j. za kat.
obč. Trnovo, Gradišče, Karlovsko in Krakovsko predmestje v Ljubljani in
za kat. obč. Štepanjo vas) je vsem upravičencem na vpogled od 27. decem-
bra 1928 do včetega 23. januarja 1929 na mestnem magistratu (v sobi št. 40)
ob običajnih uradnih urah.

Pritožbe proti volivnemu imeniku je vložiti pri mestnem magistratu
v osmih dneh in sicer od 3. do 11. januarja 1929.

MESTNI MAGISTRAT V LJUBLJANI,

dne 13. decembra 1928.

Potrtega srca in v najgloblji žalosti naznanjam vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moj ljub-
ljeni, dobri soprog, gospod

Dragotin Muršec

trgovca z vinom in sadjem

danes 13. dec. ob pol 5, po kratki in mučni bolezni, v bolnici
usmiljenih bratov v Gradcu, v starosti 46 let, bogudvano
preminul. Pogreb rajnega bo v soboto 15. t. m. ob 16 na
centralno pokopališče v Gradcu.

Št. Ilj, dne 13. decembra 1928.

Žalujoča Roza Muršec, soproga.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
znancem in prijateljem pretužno vest, da je naš preljubljeni
soprog, oče, stari oče

Anton Kovač

rudniški poduradnik v p.

v četrtek zvečer v 61. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb predragega pokojnika se vrši v nedeljo zjutraj
16. decembra ob 8 iz hiše žalosti v Bevkem, na farno poko-
pališče v Zagorje.

Trbovlje-Bevsko, dne 14. decembra 1928.

Ivana Kovač, soproga, — Jarko, Pepca Kovač, Anica Tomc,
otroci. — Josip Tomc, zet. — Vnuki in vnukinje.

Inserirajte v »Slovenca«!